

Jacobites' Anti-Unionism in the Eighteenth Century: A Threat to the Union between England and Scotland การต่อต้านสหราชอาณาจักรโดยพวกจาโคไบต์ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 : ภัยคุกคามต่อการรวมเป็นสหราชอาณาจักรระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์

Rachatapong Malithong

รัชตพงศ์ มะลิทอง

Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand

Corresponding author

e-mail: MALITHONG_R@SU.AC.TH

Received 07-04-2023

Revised 07-07-2023

Accepted 10-07-2023

Abstract

Objectives: This article examines the Jacobite threat to the political stability of Great Britain during the first half of the eighteenth century. It focusses on the Scots' opposition towards the Union between England and Scotland, which was the main driving force behind the Jacobite movement.

Methods: The study was conducted through a review of secondary sources including books and articles relating to the Jacobites and histories of England and Scotland during the late seventeenth century to the mid-eighteenth century. The aim was to put the stories of the Jacobite rebellions in the context of England and Scotland's political development since the creation of Great Britain, particularly the notion of anti-unionism among the Scottish Jacobites, which posed a serious threat to the unity and the stability of the Union.

Results: The notion of anti-unionism among the Scots was the dynamic force behind the Jacobite movement, leading to the two biggest uprisings, in 1715 and 1745, which put the unity of Great Britain under threat. However, all of the Jacobite uprisings ended in failure and by the mid-eighteenth century, the benefits of the Union, particularly Scotland's economic prosperity, became significant. The Scots opposition to the Union then declined, while the Jacobite movement withered away and could no longer pose any threat to the stability of Great Britain.

Application of this study: The study demonstrates the policy that the British government used to suppress the rebels in the aftermath of the last Jacobite uprising in 1745. Scotland's economic prosperity since the mid-eighteenth century was one of the most important factors contributing to the decline of the Jacobite movement. The current Scottish independence movement has created a new challenge to the unity of Great Britain, its greatest since the last Jacobite uprising. Considering that Great Britain no longer has an overseas empire and is not part of the European Union's single market, it remains to be seen what benefits Great Britain will use to convince the Scots of the importance of the Union between England and Scotland.

Keywords: Jacobite Uprisings, Act of Union 1707, Hanoverian Britain, Scotland

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: บทความวิชาการนี้ต้องการศึกษาการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ในฐานะภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองของสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่ในครั้งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยมุ่งเน้นไปที่การต่อต้านการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ของชาวสกอตต์ซึ่งเป็นพลังพลวัติสำคัญของการขบวนการจาโคไบต์

วิธีการศึกษา: ศึกษาจากเอกสารชั้นรองซึ่งรวมถึงหนังสือและบทความที่เกี่ยวข้องกับพวกจาโคไบต์และประวัติศาสตร์อังกฤษและประวัติศาสตร์สกอตแลนด์ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 เพื่อเชื่อมโยงเหตุการณ์กับพวกจาโคไบต์กับพัฒนาการทางการเมืองในอังกฤษและสกอตแลนด์หลังการจัดตั้งสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะการต่อต้านการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ของพวกจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ที่ถือเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อเอกภาพและเสถียรภาพของสหราชอาณาจักร

ผลการศึกษา: แนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรของชาวสกอตเป็นพลังพลวัติสำคัญต่อการขับเคลื่อนขบวนการจาโคไบต์ นำไปสู่การลุกฮือครั้งใหญ่ที่สุด 2 ครั้งใน ค.ศ. 1715 และ ค.ศ. 1745 ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามต่อเอกภาพ

ของสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่ อย่างไรก็ตาม การลุกฮือของพวกจาโคไบต์ทุกครั้งล้มเหลว และเมื่อถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ผลประโยชน์จากการรวมเป็นสหราชอาณาจักรโดยเฉพาะความเจริญทางเศรษฐกิจของสกอตแลนด์เริ่มเป็นที่ประจักษ์ การต่อต้านสหราชอาณาจักรโดยชาวสกอตจึงลดน้อยลง ขณะที่ขบวนการจาโคไบต์ก็อยู่ในสภาวะเสื่อมถอยและไม่สามารถก่อภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองในสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่อีก

การประยุกต์ใช้: แสดงให้เห็นนโยบายปราบปรามฝ่ายจาโคไบต์ของรัฐบาลอังกฤษหลังการลุกฮือครั้งสุดท้ายใน ค.ศ. 1745 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสกอตแลนด์ตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ขบวนการจาโคไบต์เสื่อมลง การเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ในปัจจุบันสร้างความท้าทายครั้งใหม่ต่อเอกภาพของสหราชอาณาจักรและถือเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงนับตั้งแต่การลุกฮือครั้งสุดท้ายของพวกจาโคไบต์ ด้วยเหตุที่สหราชอาณาจักรในปัจจุบันไม่มีจักรวรรดิทางทะเลและไม่ได้อยู่ร่วมในตลาดเดียวของสหภาพยุโรปแล้ว จึงเป็นที่น่าติดตามว่าสหราชอาณาจักรจะมีผลประโยชน์ใดที่ดึงดูดให้ชาวสกอตยอมรับความสำคัญของการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ต่อไป

คำสำคัญ: การลุกฮือของพวกจาโคไบต์ พระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 อังกฤษ สมัยราชวงศ์แฮโนเวอร์ สกอตแลนด์

บทนำ

ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เอกภาพของ “สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ” เผชิญกับความท้าทายครั้งสำคัญจากกระแสเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ซึ่งอาจส่งผลต่อการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ที่ดำเนินมาตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 สกอตแลนด์สูญเสียอธิปไตยทางการเมืองไปหลังการผ่านพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 (Act of Union 1707) ซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่ที่มีกรุงลอนดอนเป็นศูนย์กลางทางการเมืองการปกครอง อย่างไรก็ตาม การบูรณาการทางการเมืองที่ทำให้สกอตแลนด์เป็นเพียงส่วนน้อยในรัฐสภาและรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรไม่ใช่สิ่งที่ชาวสกอตทุกคนจะยอมรับได้โดยง่าย นำไปสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยชาวสกอตเพื่อเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเองคืนให้แก่สกอตแลนด์นับตั้งแต่นั้น จนกระทั่งในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 สกอตแลนด์สามารถจัดตั้งรัฐบาลและรัฐสภาของชาวสกอตได้อีกครั้งแม้ยังคงอยู่ร่วมในสหราชอาณาจักรต่อไป แต่ชาวสกอตบางส่วนต้องการให้สกอตแลนด์เป็นเอกราชอย่างสมบูรณ์ ทำให้เกิดเป็นกระแสเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่ขยายอิทธิพลทางความคิดต่อชาวสกอตมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การลงประชามติเรื่องเอกราชสกอตแลนด์ (Scottish Independence Referendum) ครั้งแรกใน ค.ศ. 2014 แม้ผลการลงประชามติครั้งนี้ปรากฏว่าชาวสกอตเสียงข้างมากต้องการให้สกอตแลนด์อยู่ร่วมในสหราชอาณาจักรต่อไป แต่กระแสเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ก็ไม่ได้หายไป เพราะในอีก 2 ปีต่อมาสหราชอาณาจักรจัดการลงประชามติเพื่อออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปหรือที่เรียกกันว่า “เบร็กซิต” (Brexit) ซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่สนับสนุนการถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป ขัดแย้งกับความเห็นของชาวสกอตร้อยละ 62 ที่ต้องการให้สหราชอาณาจักรเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปต่อไป แนวคิดเรื่องการเป็นเอกราชของสกอตแลนด์จึงกลับมาเป็นประเด็นทางการเมืองที่สำคัญอีกครั้งและยังได้รับการผลักดันโดยรัฐบาลสกอตแลนด์ภายใต้การนำของพรรคแห่งชาติสกอตแลนด์ (Scottish National Party, SNP) ซึ่งมีนโยบายสนับสนุนการเป็นเอกราชด้วย¹ ท่ามกลางกระแสเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ที่ยังไม่มีทีท่าว่าจะได้ข้อยุติโดยง่าย เซอร์ทอม ดีไวน์ (Sir Tom Devine) นักประวัติศาสตร์ชาวสกอตได้แสดงทัศนะใน ค.ศ. 2021 ว่าเอกภาพของสหราชอาณาจักรในปัจจุบันกำลังเผชิญกับภัยคุกคามครั้งรุนแรงไม่ต่างจากตอนเกิดการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ ค.ศ. 1745 (Jacobite Rising

¹ ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2022 คำร้องของรัฐบาลสกอตแลนด์ที่ต้องการจัดการลงประชามติเรื่องเอกราชของสกอตแลนด์โดยไม่ขอความเห็นชอบจากรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรถูกศาลฎีกา (Supreme Court) แห่งสหราชอาณาจักรปฏิเสธ อย่างไรก็ตาม นิโคลา สเตอร์เจียน (Nicola Sturgeon) มุขมนตรีสกอตแลนด์ระหว่าง ค.ศ. 2014-2023 ยืนยันที่จะผลักดันเรื่องการลงประชามติต่อไป โดยเธอวางแผนว่าหากพรรคแห่งชาติสกอตแลนด์คว้าชัยชนะในการเลือกตั้งใหญ่ทั่วประเทศที่เกิดขึ้นในระหว่าง ค.ศ. 2024-2025 ก็จะเป็น “การลงประชามติทางพฤตินัย” (de facto referendum) ในเรื่องเอกราชของสกอตแลนด์ (BBC News, 2022) ต่อมาในปลายเดือนมีนาคม ค.ศ. 2023 ฮุมซา ยูซัฟ (Humza Yousaf) มุขมนตรีสกอตแลนด์คนใหม่ได้กำหนดตำแหน่งรัฐมนตรีเพื่อเอกราช (Minister for Independence) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่เคยมีมาก่อน นับเป็นสัญญาณว่ารัฐบาลชุดใหม่มีประเด็นเรื่องเอกราชของสกอตแลนด์เป็นพันธกิจสำคัญ (Brawn, 2023)

of 1745) (McCall, 2021) ซึ่งเป็นการก่อกบฏโดยขุนนางและผู้นำทางการเมืองชาวสกอตที่ต้องการแยกสกอตแลนด์ให้เป็นอิสระจากอำนาจการปกครองของอังกฤษ นับเป็นสงครามกลางเมืองครั้งสุดท้ายที่เกิดในเกาะอังกฤษ

บทความชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเหตุการณ์ที่ตีไวน์อ้างถึงข้างต้นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความวุ่นวายทางการเมืองในเกาะอังกฤษที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ระหว่างปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับสำคัญต่อการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ คำว่า “จาโคไบต์” มีรากศัพท์มาจาก “Jacobus” ที่เป็นภาษาละตินของ “James” อันหมายถึงกลุ่มผู้สนับสนุนพระเจ้าเจมส์ที่ 2 (James II ครองราชย์ ค.ศ. 1685-1688) แห่งราชวงศ์สจวร์ต (Stuart) ซึ่งทรงถูกรัฐสภาอังกฤษถอดถอนออกจากราชบัลลังก์อังกฤษ สกอตแลนด์และไอร์แลนด์ในเหตุการณ์การปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ ค.ศ. 1688 (Glorious Revolution 1688) พระเจ้าเจมส์ที่ 2 ทรงขัดแย้งกับรัฐสภาอังกฤษอย่างรุนแรงจากพระราชประสงค์ที่จะปกครองตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพของรัฐสภา ทั้งยังทรงมีท่าทีที่จะฟื้นฟูคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกในราชอาณาจักร อันขัดกับกฎหมายอังกฤษที่กำหนดให้นิกายแองกลิคัน (Anglicanism) ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของนิกายโปรเตสแตนต์เป็นนิกายหลักของรัฐ รัฐสภาอังกฤษจึงก่อการปฏิวัติเพื่อจำกัดพระราชอำนาจและสกัดกั้นความพยายามในการฟื้นฟูนิกายคาทอลิก การปฏิวัติสิ้นสุดลงหลังพระเจ้าเจมส์ที่ 2 เสด็จออกจากอังกฤษเพื่อลี้ภัยในยุโรป รัฐสภาอังกฤษและต่อมารวมถึงรัฐสภาสกอตแลนด์จึงทูลเชิญพระประมุของค์ใหม่ที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ขึ้นปกครองต่อ อย่างไรก็ตาม พระเจ้าเจมส์ที่ 2 ทรงปฏิเสธความชอบธรรมของการปฏิวัติและทรงเรียกร้องให้กลุ่มผู้สนับสนุนพระองค์ในราชอาณาจักรก่อการลุกฮือเพื่อทวงคืนราชบัลลังก์ นับเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการจาโคไบต์ที่สร้างความวุ่นวายทางการเมืองในเกาะอังกฤษไปอีกกว่าครึ่งศตวรรษ โดยมีสกอตแลนด์ซึ่งเป็นฐานอำนาจของราชวงศ์สจวร์ตมายาวนานเป็นสมรภูมิหลักของความขัดแย้ง

ชัยชนะของรัฐสภาอังกฤษในการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 ได้รับการตีความจากนักประวัติศาสตร์ว่าเป็นหมุดหมายสำคัญของการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของอังกฤษที่กษัตริย์ไม่ทรงสามารถใช้พระราชอำนาจได้อย่างอิสระอีก ขณะที่รัฐสภาสามารถอ้างสิทธิอันชอบธรรมในฐานะองค์อธิปัตย์ในการบริหารปกครองประเทศได้ การปฏิวัติ ค.ศ. 1688 จึงได้รับการเรียกขานจากนักการเมืองฝ่ายวิก (Whig) ที่สนับสนุนแนวคิดเรื่องการจำกัดพระราชอำนาจและการเพิ่มอำนาจทางการเมืองการปกครองให้แก่รัฐสภาว่าเป็นการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์หรืออีกชื่อหนึ่งคือ “การปฏิวัติอันปราศจากการนองเลือด” (Bloodless Revolution) เพื่อสะท้อนว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในอังกฤษเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่มีผู้ใดคัดค้าน (Fraser, 2004 : 382; Jenkins, 2020 : 24) ประวัติศาสตร์อังกฤษตั้งแต่ค.ศ. 1688 จึงเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านสำคัญที่ทำให้อังกฤษมีระบอบรัฐสภาที่โดดเด่นและดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน (Jenkins, 2020 : 17) ขณะที่ฝ่ายวิกซึ่งครองอำนาจทางการเมืองตั้งแต่ ค.ศ. 1689 จนถึงต้นทศวรรษ 1760 ก็เป็นผู้นำในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสำคัญ ๆ ที่มีจุดประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันว่าผลของการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 จะได้รับการรักษาให้ดำรงอยู่สืบต่อไป โดยเฉพาะการจัดสายการสืบสันตติวงศ์ใหม่เพื่อให้พระราชวงศ์ที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์เท่านั้นที่มีสิทธิ์ขึ้นครองราชย์ การจัดตั้งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่ใน ค.ศ. 1707 เพื่อสร้างเอกภาพทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ ตลอดจนการผลิตแผ่นดินจากสมัชราชวงศ์สจวร์ตสู่ราชวงศ์แฮโนเวอร์ (Hanover) ใน ค.ศ. 1714 ที่ทำให้สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่มีพระประมุขที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์สืบต่อไปซึ่งถือเป็นหลักประกันสำคัญต่อความมั่นคงของระบอบรัฐสภาของอังกฤษ²

อย่างไรก็ดี การตีความประวัติศาสตร์ข้างต้นที่เน้นย้ำถึงเสถียรภาพทางการเมืองอย่างต่อเนื่องของอังกฤษนับตั้งแต่ ค.ศ. 1688 ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้รับการนิยามว่าเป็น “ประวัติศาสตร์นิพนธ์แบบวิก” (Whig Historiography)³ ซึ่งไม่สามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 ได้ทั้งหมด โดยเฉพาะความวุ่นวายทางการเมืองในเกาะอังกฤษที่เกิด

² ฮิวจ์ วิลเลียมส์ (Huge Williams) และไซมอน เจนกินส์ (Simon Jenkins) กล่าวถึง *History of England* (1848) โดยทอมัส บาบินตัน แมคคอลลีย์ (Thomas Babington Macaulay) ซึ่งเป็นหนังสือประวัติศาสตร์อังกฤษเล่มสำคัญที่กล่าวถึงการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ในฐานะหมุดหมายสำคัญของการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของอังกฤษ ตลอดจนบทบาทของนักการเมืองฝ่ายวิกในการพัฒนาระบอบรัฐสภาให้มั่นคงเพื่อป้องกันไม่ให้นักษัตริย์ทรงปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อีก นับเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญที่อังกฤษใช้จนถึงปัจจุบัน (Williams, 2008 : 275; Jenkins, 2020 : 17)

³ เฮอร์เบิร์ต บัตเตอร์ฟิลด์ (Herbert Butterfield) เป็นนักประวัติศาสตร์คนแรกๆ ที่นิยามคำว่า “ประวัติศาสตร์นิพนธ์แบบวิก” ผ่าน *The Whig Interpretation of History* (1931) บทความ “Two Cheers for the Whig Interpretation of History” (2012) ของวิลเลียม โครนอน (William Cronon) ประธานสมาคมประวัติศาสตร์อเมริกัน (American Historical Association) (Cronon, 2012)

จากการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ที่เริ่มขึ้นทันทีหลังการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์และเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ไปจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18⁴ ในบทนำของ *The Jacobites: Britain and Europe, 1688-1788* (2019) แดเนียล เซชี (Daniel Szechi) ได้วิเคราะห์ปัญหาในการใช้การตีความทางประวัติศาสตร์แบบวิกเพื่ออธิบายเหตุการณ์กบฏของพวกจาโคไบต์ เขากล่าวว่านับตั้งแต่ครั้งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีนักวิชาการศึกษาประวัติศาสตร์ของพวกจาโคไบต์ในฐานะภัยคุกคามต่อระบบการเมืองใหม่หลัง ค.ศ. 1688 เพิ่มมากขึ้น ทำให้การตีความประวัติศาสตร์แบบเดิมที่เน้นการอธิบายความต่อเนื่องของเสถียรภาพทางการเมืองอังกฤษตั้งแต่การปฏิวัติอันรุ่งโรจน์กำลังถูกท้าทาย เซชีจำแนกงานเขียนที่กล่าวถึงการลุกฮือของจาโคไบต์ออกเป็น 3 กลุ่ม งานกลุ่มแรกซึ่งเซชีเรียกว่า “optimists” ให้ภาพว่าฝ่ายจาโคไบต์เป็นขบวนการทางการเมืองที่มีศักยภาพในการสร้างภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองของอังกฤษ เช่น *Jacobitism and the English People, 1688-1788* (1989) โดยพอล มอนอด (Paul Monod) *The Myth of the Jacobite Clans* (1995) โดยเมอร์เรย์ จี. เอช. พิตท็อก (Murray G. H. Pittock) ซึ่งระบุว่าแนวคิดของพวกจาโคไบต์ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทุกชนชั้นในเกาะอังกฤษ ทำให้ขบวนการจาโคไบต์สามารถดึงดูดผู้คนให้เข้าร่วมการลุกฮือได้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในเขตไฮแลนด์ (Highland) ทางตอนเหนือของสกอตแลนด์ที่เป็นฐานที่มั่นหลักของฝ่ายจาโคไบต์และมีพัฒนาการด้านการรบที่มีศักยภาพใกล้เคียงกับกองทัพอังกฤษ (Szechi, 2019 : 2-4)

ขณะที่งานประวัติศาสตร์กลุ่มที่ 2 ซึ่งเซชีนิยามว่า “pessimists” ประเมินว่าฝ่ายจาโคไบต์ไม่มีศักยภาพที่จะก่อภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองในเกาะอังกฤษได้เลย เช่น *Britons: Forging the Nation, 1707-1837* (1992) โดยลินดา คอลลีย์ (Linda Colley) *1745: A Military History of the Last Jacobite Rising* (1996) โดยสจวร์ต รีด (Stuart Reid) และงานประวัติศาสตร์กลุ่มที่ 3 คือกลุ่ม “rejectionists” เช่น *The Structure of Politics at the Accession of George III* (1978) โดยลูอิส นามิเยร์ (Lewis Namier) ที่ปฏิเสธการมีอยู่ของแนวคิดจาโคไบต์ในสังคมอังกฤษช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 (Szechi, 2019 : 4-7) เช่นเดียวกับ *A Whig in Power: The Political Career of Henry Pelham* (1964) โดยจอห์น วิลเลียม วิลส์ (John William Wilkes) ที่ระบุว่าความพยายามก่อกบฏของพวกจาโคไบต์เป็น “ความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง” (a complete fiasco) และฝ่ายจาโคไบต์ไร้ศักยภาพที่จะสร้างภัยคุกคามต่ออำนาจรัฐ (Wilkes, 1964 : xi, 155) อย่างไรก็ตาม เซชีระบุว่าในปัจจุบันการตีความแบบ “rejectionists” ถูกท้าทายมากขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจของนักวิชาการต่อจาโคไบต์ที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นำไปสู่การศึกษาเหตุการณ์การกบฏของพวกจาโคไบต์ผ่านการใช้ออกสารหลักฐานและวิธีวิทยาทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย เช่น บทบาทของสตรีในฝ่ายจาโคไบต์ ขบวนการจาโคไบต์ในภาคพื้นทวีปยุโรป การสำรวจทางธรณีวิทยาในสมรภูมิรบของฝ่ายจาโคไบต์ (Szechi, 2019 : 7-11) การปฏิเสธที่จะยอมรับการมีอยู่ของขบวนการจาโคไบต์ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 จึงไม่อาจทำได้อีก เรื่องราวของฝ่ายจาโคไบต์จึงมีพื้นที่ทางประวัติศาสตร์อังกฤษและประวัติศาสตร์สกอตแลนด์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งแม้แต่งานของเซชีเองก็เป็นส่วนหนึ่งของกระแสประวัติศาสตร์นิพนธ์นี้ด้วย

บทความวิชาการนี้ต้องการศึกษาการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ในฐานะภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองของสหราชอาณาจักรโดยมุ่งเน้นไปที่การต่อต้านการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ในครั้งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งนอกเหนือจากการทรงคืนราชบัลลังก์ให้แก่พระเจ้าเจมส์ที่ 2 และทายาทอันชอบธรรมของพระองค์ที่ผลักดันให้ฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ก่อการลุกฮือ พระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 อันเป็นผลงานสำคัญของฝ่ายวิกในรัฐสภาอังกฤษทำให้สกอตแลนด์ต้องสูญเสียอธิปไตยทางการเมืองไป⁵ เป็นเหตุให้ชาวสกอตบางคนต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งนี้ นับเป็นพลังพลวัติสำคัญที่ฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์ใช้ขับเคลื่อนขบวนการเพื่อดึงดูดชาวสกอตที่ต้องการฟื้นฟูอำนาจอธิปไตยของสกอตแลนด์ให้เข้าร่วมภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง (Szechi, 2002 : 89) ก่อนเกิดเป็นการลุกฮือครั้งสำคัญของฝ่ายจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1715 และค.ศ. 1745 ซึ่งมีสกอตแลนด์เป็นศูนย์กลางของความขัดแย้ง

⁴ ในบทความ “Mythistory versus History: The Fading of the Revolution of 1688” (1990) แดเนียล เซชีแนะนำหนังสือที่เกี่ยวกับการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ ค.ศ. 1688 จำนวน 5 เล่ม ในจำนวนนี้มีบางเล่มที่เขาวิจารณ์ว่าให้การตีความประวัติศาสตร์แบบวิกโดยเฉพาะการสะท้อนว่าการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 เป็นจุดเปลี่ยนทางการเมืองที่ทำให้อังกฤษปกครองในระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่องโดยละเลยการเคลื่อนไหวของพวกจาโคไบต์ที่มีจุดยืนเรื่องการล้มล้างผลของการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 (Szechi, 1990 : 144-145)

⁵ รัฐสภาสกอตแลนด์จัดประชุมครั้งสุดท้ายใน ค.ศ. 1707 เพื่อรับรองพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ก่อนยุบบทบาททางการเมืองไปจนกระทั่งค.ศ. 1999 เมื่อสกอตแลนด์ได้รับสิทธิ์ปกครองตนเองอีกครั้ง โดยรัฐสภาและรัฐบาลสกอตแลนด์มีอำนาจในการพิจารณากฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของสกอตแลนด์ทั้งหมด ยกเว้นนโยบายสำคัญ เช่น การต่างประเทศ การค้า ความมั่นคง ที่ยังอยู่ในอำนาจของรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร (Williams, 2008 : 58-59)

สกอตแลนด์กับขบวนการจาโคไบต์

นับตั้งแต่ราชวงศ์สจวร์ตซึ่งเป็นราชวงศ์จากสกอตแลนด์ได้สิทธิครองราชบัลลังก์อังกฤษใน ค.ศ. 1603 ทั้งสองราชอาณาจักรมีสถานะเป็นรัฐร่วมพระประมุข (personal union) ที่ยังคงความเป็นอิสระทางการเมืองจากกัน อย่างไรก็ตาม การปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ ค.ศ. 1688 ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสกอตแลนด์ นักการเมืองอังกฤษซึ่งเป็นผู้ก่อการปฏิวัติเห็นความสำคัญในการสร้างเอกภาพทางการเมืองในเกาะอังกฤษซึ่งจำเป็นต้องให้สกอตแลนด์ยอมรับการเปลี่ยนผ่านทางทางการเมืองที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะการถอดถอนพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ออกจากราชบัลลังก์ แนวคิดนี้ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นหลังพระเจ้าเจมส์ที่ 2 และกลุ่มผู้สนับสนุนของพระองค์ในไอร์แลนด์และสกอตแลนด์ก่อการลุกฮือของพวกเขาจากจาโคไบต์ในต้นค.ศ. 1689 เพื่อทวงราชบัลลังก์คืน ภัยคุกคามจากพวกเขาจาโคไบต์ทำให้นักการเมืองอังกฤษและนักการเมืองสกอตซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาเพรสไบทีเรียน (Presbyterianism) หรือนิกายกัลแวง (Calvinism) ในสกอตแลนด์ต้องเร่งหาแนวทางเพื่อสร้างเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์โดยเร็ว ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1689 รัฐสภาสกอตแลนด์ผ่านกฎหมายเพื่อรับรองการเปลี่ยนผ่านทางทางการเมืองจากการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในอังกฤษ พระเจ้าเจมส์ที่ 2 หรือพระเจ้าเจมส์ที่ 7 (James VII) แห่งสกอตแลนด์ทรงถูกถอดถอนออกจากการเป็นกษัตริย์ ก่อนที่จะมีการประกาศถวายราชบัลลังก์สกอตแลนด์แก่สมเด็จพระราชินีนาถแมรีที่ 2 (Mary II ครองราชย์ ค.ศ. 1689-1694) พระราชธิดาองค์โตในพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ซึ่งทรงนับถือนิกายแองกลิคัน และพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 (William III ค.ศ. 1689-1702) พระสวามีซึ่งทรงมีตำแหน่งเป็นประมุขแห่งสาธารณรัฐดัตช์และผู้นำของรัฐที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ในยุโรป โดยพระประมุขใหม่ทั้งสองพระองค์ต้องทรงประกาศให้นิกายเพรสไบทีเรียนเป็นนิกายหลักของสกอตแลนด์แม้ว่าคำสอนของนิกายนี้จะขัดกับนิกายแองกลิคันหรือนิกายอังกฤษก็ตาม ทั้งสองราชอาณาจักรจึงเป็นรัฐร่วมพระประมุขต่อไป แต่ก็มี ความใกล้ชิดทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการจุดประกายแนวคิดเรื่องการบูรณาการทางการเมืองของทั้งสองราชอาณาจักรในเวลาต่อมา (Szechi, 2002 : 87-88; Brown, 2002 : 261)

อย่างไรก็ดี ผลการของเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสกอตแลนด์โดยเฉพาะการประกาศให้นิกายเพรสไบทีเรียนที่เป็นสาขาหนึ่งของนิกายโปรเตสแตนต์แต่มีความเชื่อที่สืบทอดมาโดยเฉพาะการปฏิเสกระบบสมณศักดิ์ของนักบวช การแยกศาสนาออกจากอำนาจรัฐ และการให้ “ผู้อาวุโส” (elder) ของแต่ละชุมชนเป็นผู้นำทางศาสนาเป็นประเด็นที่สร้างความแตกแยกทางความคิดของผู้นับถือในสกอตแลนด์อย่างมาก (Brown, 2002 : 261) ชาวสกอตส่วนใหญ่ในเขตไฮแลนด์ซึ่งนับถือนิกายโรมันคาทอลิกวิตกกังวลว่าการถอดถอนกษัตริย์ที่นับถือนิกายคาทอลิกออกจากราชบัลลังก์และการประกาศให้นิกายเพรสไบทีเรียนเป็นนิกายหลักจะส่งผลกระทบต่อนิธิและเสรีภาพในการนับถือศาสนาของพวกเขา ไฮแลนด์ซึ่งอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางทางการเมืองในสกอตแลนด์และอังกฤษทั้งมีระบบการปกครองแบบตระกูล (clan) ที่หัวหน้าตระกูลมีกองกำลังทหารในสังกัดจึงเป็นฐานที่มั่นสำคัญของฝ่ายจาโคไบต์ในการลุกฮือครั้งแรกระหว่าง ค.ศ. 1689-1692

ต่อมานโยบายเพิ่มสิทธิและอำนาจแก่ผู้นับถือนิกายเพรสไบทีเรียนยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อกลุ่มผู้นับถือนิกายเอปิสโคปัล (Episcopal) ที่มีความเชื่อในระบบสมณศักดิ์ของนักบวชและพระราชอำนาจของกษัตริย์ในฐานะองค์ศาสนูปถัมภกเช่นเดียวกับนิกายแองกลิคันของอังกฤษแต่กลับต้องมีสถานะทางการเมืองและสังคมในสกอตแลนด์ลดน้อยลงนับตั้งแต่ค.ศ. 1689 โดยเฉพาะการยกเลิกระบบสมณศักดิ์ของนักบวชในสกอตแลนด์ซึ่งทำให้นิกายนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ฝ่ายผู้นับถือนิกายเอปิสโคปัลซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตโลว์แลนด์ (Lowland) และมาจากชนชั้นขุนนางและเจ้าที่ดินจึงหันไปเข้าร่วมกับฝ่ายจาโคไบต์เพื่อหวังที่จะพาสกอตแลนด์กลับคืนสู่สถานะเดิม (status quo) ก่อนการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 (Szechi, 2002 : 87-88) แม้การนับถือนิกายคาทอลิกและนิกายเอปิสโคปัลจะผิดกฎหมาย แต่ก็มีผู้ลี้ภัยนับถือนิกายดังกล่าวอย่างลับ ๆ ต่อไปโดยได้รับความคุ้มครองจากเจ้าที่ดินและผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นบริเวณเขตไฮแลนด์และบางส่วนในเขตโลว์แลนด์ของสกอตแลนด์ซึ่งถือเป็นฐานอำนาจสำคัญแก่ขบวนการจาโคไบต์ (Brown, 2002 : 268)

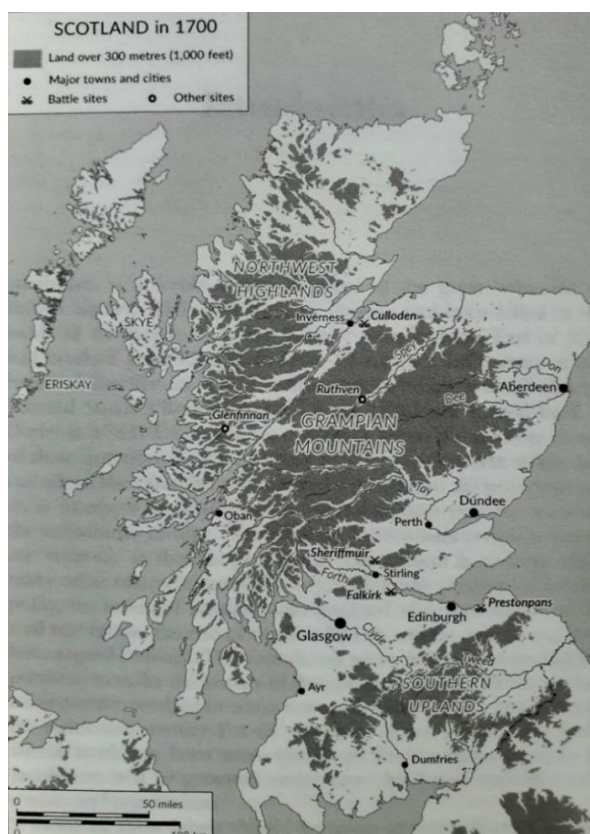


Figure 1 Map of Scotland in 1700

(Source: Szechi, 2019 : xxxix)

แม้ขบวนการจาโคไบต์ในสกอตแลนด์จะถือกำเนิดขึ้นจากความไม่พอใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 แต่จุดเปลี่ยนที่ทำให้ชาวสกอตหันไปเข้าร่วมขบวนการจาโคไบต์เพิ่มมากขึ้นเกิดจากแนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรหลังการประกาศพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 ความไม่พอใจเกิดจากการที่สกอตแลนด์ได้รับส่วนแบ่งผู้แทนในสภาสามัญ (House of Commons) แห่งสหราชอาณาจักรจำนวน 45 คนเท่านั้น ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึง 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกสภาสามัญทั้งหมด 558 คน และมีผู้แทนในสภานาง (House of Lords) 16 คน โดยสัดส่วนที่นั่งในรัฐสภานี้คำนวณจากจำนวนผู้ถือครองทรัพย์สินในรูปของที่ดิน สกอตแลนด์ซึ่งไม่ได้มีระบบเศรษฐกิจแข็งแกร่งเท่ากับอังกฤษจึงมีผู้แทนในรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรไม่มาก (Prest, 1998 : 114) สกอตแลนด์จึงมีสถานะเป็นเพียงเสียงส่วนน้อยให้ระบบการเมืองใหม่ของสหราชอาณาจักรซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ชาวสกอตทุกคนจะยอมรับได้โดยง่าย ใน *The Invention of Scotland: The Stuart Myth and the Scottish Identity, 1638 to the Present* (1991) เมอร์เรย์ พิตท็อกระบุว่าชาวสกอตจำนวนมากหันไปสนับสนุนขบวนการจาโคไบต์เพราะเชื่อว่าเป็นความหวังเดียวในการฟื้นฟูอธิปไตยทางการเมืองของสกอตแลนด์ให้เหมือนช่วงเวลาก่อนหน้า แม้ว่าแนวคิดเรื่องการทวงคืนราชบัลลังก์อังกฤษ สกอตแลนด์และไอร์แลนด์แก่พระเจ้าเจมส์ที่ 2 และทายาทอันชอบธรรมของพระองค์ซึ่งเป็นภารกิจหลักของฝ่ายจาโคไบต์จะไม่ใช่ที่ยอมรับของชาวสกอตทุกกลุ่ม แต่สำนึกรักชาติ (patriotism) ของชาวสกอตที่รุนแรงมากขึ้นหลังค.ศ. 1707 ก็ทำให้แนวทางของจาโคไบต์เป็นที่ยอมรับของชาวสกอตเพิ่มมากขึ้น (Pittock, 1991 : 39) นอกจากฝ่ายผู้สนับสนุนกษัตริย์และนักายเอปิสโคปัลซึ่งเป็นผู้สนับสนุนขบวนการจาโคไบต์ก่อนหน้านี้แล้ว แนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรของพวกจาโคไบต์ยังทำให้ฝ่ายผู้สนับสนุนกษัตริย์เพรสไบทีเรียนบางคนที่ต้องการให้สกอตแลนด์ได้รับเอกราชคืนเลือกเข้าร่วมขบวนการจาโคไบต์ด้วย (Szechi, 2002 : 89)

อย่างไรก็ดี ผู้ที่สนใจประวัติศาสตร์การลุกฮือของพวกจาโคไบต์ต้องตระหนักถึงข้อเท็จจริงสำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างทางอุดมการณ์ระหว่างขบวนการจาโคไบต์ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 กับการเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ในยุคปัจจุบัน ข้อเท็จจริงประการแรกคือจาโคไบต์ไม่ใช่ขบวนการทางการเมืองของชาวสกอตเพียงกลุ่มเดียว แต่ยังมีกลุ่มคนที่ต่อต้าน

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลัง ค.ศ. 1688 ที่มีชาวอังกฤษและชาวไอริชร่วมอยู่ด้วย เซซีได้รับใน *The Jacobites* (2019) และบทสัมภาษณ์ระหว่างเขากับชาร์ลอตต์ ฮอดจแมน (Charlotte Hodgman) ใน ค.ศ. 2011 ว่าจาโคไบต์ไม่ใช่ขบวนการชาตินิยมตามคำนิยามในยุคปัจจุบันเพราะนอกเหนือจากฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์ที่เป็นกำลังหลักของขบวนการแล้ว ยังมีฝ่ายจาโคไบต์ในอังกฤษและไอร์แลนด์ที่เข้าร่วมขบวนการด้วยวัตถุประสงค์ทางการเมืองแตกต่างกัน ฝ่ายจาโคไบต์อังกฤษซึ่งเป็นส่วนน้อยของขบวนการต้องการคืนสิทธิในราชบัลลังก์ให้แก่พระประมุขที่ชอบธรรมเท่านั้น ขณะที่ชาวไอริชซึ่งส่วนใหญ่นับถือนิกายคาทอลิกคาดหวังให้การลุกฮือของพวกเขาจาโคไบต์นำไปสู่การยกเลิกกฎหมายกีดกันศาสนาเพื่อให้อังกฤษและไอร์แลนด์มีสิทธิและเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่ศรัทธาอีกครั้ง (Szechi, 2019 : 20; Hodgman, 2011) นอกจากนี้ เนล โอลิเวอร์ (Neil Oliver) และแจ็กเกอลีน ไรดิง (Jacqueline Riding) ได้กล่าวถึงบทบาทของขบวนการในภาคพื้นทวีปยุโรปโดยเฉพาะฝรั่งเศสและคริสตจักรนิกายโรมันคาทอลิกในการสนับสนุนภารกิจการทวงคืนราชบัลลังก์ของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 และทายาทอันชอบธรรมของพระองค์ และกลายเป็นผู้สนับสนุนหลักแก่ขบวนการจาโคไบต์ให้ก่อภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองของอังกฤษอย่างต่อเนื่อง (Oliver, 2010 : 299-300; Riding, 2022) จาโคไบต์จึงเป็นขบวนการระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับผู้คนหลากหลายกลุ่มทั้งที่อยู่ในเกาะอังกฤษและในภาคพื้นทวีปยุโรปซึ่งมีเป้าหมายทางการเมืองร่วมกันคือการล้มล้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1688

นอกจากนี้ เป้าหมายหลักของฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ในเรื่องการยกเลิกการรวมเป็นสหราชอาณาจักรระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ก็ไม่ได้มีลักษณะคล้ายคลึงกับข้อเรียกร้องของฝ่ายชาตินิยมชาวสกอตในปัจจุบันด้วย ตามที่พิตทોકได้ให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว *The National* ของสกอตแลนด์ใน ค.ศ. 2020 สิ่งที่ฝ่ายจาโคไบต์คาดหวังคือการฟื้นฟูสถานะทางการเมืองเดิมของสกอตแลนด์ก่อน ค.ศ. 1707 ที่เป็นเพียงรัฐร่วมพระประมุขกับอังกฤษเท่านั้น (Duffy, 2020) แตกต่างจากกระแสชาตินิยมสกอตแลนด์ในปัจจุบันที่คาดหวังให้สกอตแลนด์แยกตัวจากสหราชอาณาจักรอย่างสมบูรณ์ ซึ่งอาจรวมถึงการยกเลิกระบอบกษัตริย์ด้วย ผลสำรวจความคิดเห็นของชาวสกอตต่อสถาบันกษัตริย์ใน ค.ศ. 2022 ปรากฏว่าชาวสกอตร้อยละ 40 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยระหว่าง 16-49 ปี เห็นว่าหากสกอตแลนด์ได้รับเอกราชก็ควรมีประมุขรัฐที่มาจากทางเลือกตั้งแทนการมีกษัตริย์ร่วมกับอังกฤษ (Morris, 2022) ขณะที่ชาวสกอต 1 ใน 3 มีความเห็นว่าการสวรรคตของสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 (Elizabeth II ครองราชย์ ค.ศ. 1952-2022) ใน ค.ศ. 2022 เป็นช่วงเวลาอันเหมาะสมที่สกอตแลนด์จะยกเลิกระบอบกษัตริย์และเปลี่ยนแปลงการปกครองไปเป็นระบอบสาธารณรัฐ (Nugent, 2022)

จาโคไบต์กับแนวคิดต่อต้านการรวมเป็นสหราชอาณาจักรระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสกอตแลนด์หลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 เป็นประเด็นที่สร้างความแตกแยกทางความคิดแก่ชาวสกอตอย่างมากและแบ่งชาวสกอตออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายผู้สนับสนุนนิกายเพรสไบทีเรียนที่ได้รับการยกสถานะให้เป็นนิกายหลักของสกอตแลนด์และมีอำนาจทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น กับฝ่ายผู้สนับสนุนนิกายเอพิสโคปัลและนิกายคาทอลิกที่มีสถานะทางการเมืองและสังคมลดน้อยลงและถูกผลักดันให้เป็นปฏิปักษ์ต่อระบบการเมืองใหม่ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของขบวนการจาโคไบต์ สกอตแลนด์ที่ได้ก่อการลุกฮือครั้งแรกใน ค.ศ. 1689 แม้การลุกฮือครั้งนี้ล้มเหลวและฝ่ายจาโคไบต์ต้องเผชิญนโยบายปราบปรามจนต้องเปลี่ยนไปเคลื่อนไหวใต้ดิน แต่ความพยายามของนักการเมืองอังกฤษในการผ่านกฎหมายสำคัญ 2 ฉบับในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 คือ พระราชบัญญัติข้อตกลงเรื่องการสืบสันตติวงศ์ ค.ศ. 1701 (Act of Settlement 1701) และพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 ที่ส่งผลต่อสถานะทางการเมืองของสกอตแลนด์โดยตรงก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ฝ่ายจาโคไบต์กลับมาเคลื่อนไหวและขยายอิทธิพลในชาวสกอตได้เพิ่มมากขึ้นก่อนเกิดเป็นการลุกฮือครั้งสำคัญของพวกจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1708 ค.ศ. 1715 ค.ศ. 1719 และค.ศ. 1745

หลังการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ รัฐสภาอังกฤษผ่านพระราชบัญญัติสิทธิพื้นฐานพลเมือง ค.ศ. 1689 (Bill of Rights 1689) เพื่อกำหนดให้สมาชิกราชวงศ์สจวร์ตที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์เท่านั้นที่มีสิทธิขึ้นครองราชย์ โดยนักการเมืองอังกฤษเชื่อว่า

สมเด็จพระราชินีนาถแมรีที่ 2 และเจ้าหญิงแอนน์ พระราชธิดาทั้ง 2 พระองค์ในพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ซึ่งต่างนับถือนิกายแองกลิคันอย่างเคร่งครัดจะทรงมีรัชทายาทเพื่อสืบราชสมบัติต่อไปได้ อย่างไรก็ดี เสถียรภาพของราชบัลลังก์อังกฤษเผชิญวิกฤติครั้งร้ายแรงในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 เมื่อสายการสืบสันตติวงศ์ของพระราชวงศ์ที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ที่ไกลจะสิ้นสุด สมเด็จพระราชินีนาถแมรีที่ 2 ซึ่งเสด็จสวรรคตไปก่อนหน้านั้นใน ค.ศ. 1694 และพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ไม่ทรงมีพระราชโอรส และพระราชธิดา ขณะที่เจ้าหญิงแอนน์ซึ่งทรงมีสถานะเป็นรัชทายาทลำดับต้นก็ทรงสูญเสียเจ้าชายวิลเลียม ดยุกแห่งกลอสเตอร์ (William, Duke of Gloucester) พระโอรสองค์สุดท้ายไปอย่างกะทันหันใน ค.ศ. 1700 สถานการณ์ดังกล่าวสร้างความวิตกกังวลต่อรัฐสภาอังกฤษอย่างมากเนื่องจากในขณะนั้นมีสมาชิกราชวงศ์สจวร์ตที่นับถือนิกายคาทอลิกที่มีสิทธิ์ในราชบัลลังก์มากกว่า 50 พระองค์ ซึ่งในจำนวนนี้มีเจ้าชายเจมส์ ฟรานซิส เอ็ดเวิร์ด สจวร์ต (James Francis Edward Stuart) พระราชโอรสในพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ที่ประสูติใน ค.ศ. 1688 แต่ถูกรัฐสภาอังกฤษตัดสินสิทธิ์ในราชสมบัติไปก่อนหน้านั้นเพราะทรงนับถือนิกายโรมันคาทอลิกร่วมอยู่ด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันว่าอังกฤษจะมีพระประมุขที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์สืบต่อไป รัฐสภาอังกฤษจึงผ่านพระราชบัญญัติข้อตกลงเรื่องการสืบสันตติวงศ์ ค.ศ. 1701 ที่กำหนดให้เอเล็คเตรสโซเฟียแห่งราชรัฐแฮโนเวอร์ (Sophia, Electress of Hanover) พระราชนัดดาในพระเจ้าเจมส์ที่ 1 (James I ครองราชย์ ค.ศ. 1603-1625) ซึ่งนับถือนิกายโปรเตสแตนต์เป็นรัชทายาทลำดับต้นต่อจากเจ้าหญิงแอนน์ แต่การเปลี่ยนสายการสืบสันตติวงศ์ซึ่งจะทำให้ในอนาคตสกอตแลนด์ที่ดำรงสถานะรัฐร่วมพระประมุขกับอังกฤษมาตั้งแต่ ค.ศ. 1603 มีพระประมุขเป็นชาวต่างชาติแทนสมาชิกราชวงศ์สจวร์ตก็เป็นประเด็นที่สร้างความแตกแยกทางความคิดของชาวสกอตอย่างยิ่ง วิกฤติในราชบัลลังก์อังกฤษ-สกอตแลนด์จึงเป็นช่วงเวลาที่ทำลายต่อเอกภาพทางการเมืองในเกาะอังกฤษ และทำให้ฝ่ายจาโคไบต์ซึ่งมีจุดยืนในเรื่องการทวงคืนสิทธิ์ในราชบัลลังก์ให้แก่พระเจ้าเจมส์ที่ 2 และทายาทอันชอบธรรมของพระองค์สามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อไป

พระราชบัญญัติข้อตกลงเรื่องการสืบสันตติวงศ์ ค.ศ. 1701 เป็นประเด็นที่ความขัดแย้งระหว่างนักการเมืองอังกฤษกับนักการเมืองสกอตเนื่องจากนักการเมืองสกอตอ้างว่าการผ่านพระราชบัญญัตินี้คือการตัดสินใจโดยนักการเมืองอังกฤษเพียงฝ่ายเดียว สมาชิกรัฐสภาสกอตแลนด์ซึ่งไม่ต้องการมีพระประมุขเป็นชาวต่างชาติจึงผ่านพระราชบัญญัติความมั่นคง ค.ศ. 1704 (Act of Security 1704) ที่ระบุว่าหากสมเด็จพระราชินีนาถแอนน์ (Anne ครองราชย์ ค.ศ. 1702-1714) สวรรคตโดยไม่ทรงมีรัชทายาทสายตรง รัฐสภาสกอตแลนด์จะเป็นผู้เลือกพระประมุของค์ใหม่เองโดยไม่ต้องไม่เข้ากับพระประมุขที่รัฐสภาอังกฤษกำหนดไว้ ทำที่ของรัฐสภาสกอตแลนด์สร้างความวิตกกังวลต่อรัฐสภาอังกฤษและสมเด็จพระราชินีนาถแอนน์อย่างยิ่งเพราะอาจทำให้การเป็นรัฐร่วมพระประมุขระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ต้องสิ้นสุดลง และหากพระประมุขที่สกอตแลนด์เลือกนั้นเป็นสมาชิกราชวงศ์สจวร์ตที่นับถือนิกายคาทอลิกก็จะยิ่งเป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองในเกาะอังกฤษหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1688 ด้วย (Devine, 2004 : 49; Oliver, 2010 : 293-294)

นักการเมืองอังกฤษเห็นความจำเป็นในการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์เพื่อเป็นหลักประกันว่าเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมืองของสองราชอาณาจักรจะได้รับการพิทักษ์ไว้ จึงดำเนินนโยบายคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อสกอตแลนด์เพื่อตอบโต้ทำที่ดังกล่าวของนักการเมืองสกอต รัฐสภาอังกฤษผ่านพระราชบัญญัติคนต่างด้าว ค.ศ. 1705 (Alien Act 1705) ซึ่งทำให้พ่อค้าชาวสกอตไม่ได้รับสิทธิ์ในการค้าขายกับอังกฤษและสถานะการค้าในดินแดนโพ้นทะเลของอังกฤษ นับเป็นนโยบายที่สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจของสกอตแลนด์อย่างรุนแรง รัฐสภาสกอตแลนด์ต้องยกเลิกพระราชบัญญัติความมั่นคงและส่งผู้แทนเข้าประชุมกับรัฐสภาอังกฤษเพื่อเจรจาเรื่องการสร้างเอกภาพทางการเมืองระหว่างสองราชอาณาจักร แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากขุนนางและนักการเมืองสกอตที่คาดหวังว่าการบูรณาการทางการเมืองกับอังกฤษจะเปิดโอกาสให้ชาวสกอตเข้าไปมีบทบาทในระบบราชการของอังกฤษมากขึ้น (Murdoch, 2002 : 381) ขณะที่กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจซึ่งมีอิทธิพลในเซตโลว์แลนด์เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่สกอตแลนด์จะได้รับจากการได้สิทธิ์ทางการค้าในอังกฤษและอาณานิคมโพ้นทะเลของอังกฤษ (Devine, 2004 : 47-48)

อย่างไรก็ดี แนวคิดเรื่องการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ไม่ได้เป็นที่ยอมรับของชาวสกอตทุกกลุ่ม ฝ่ายผู้นับถือนิกายเพรสไบทีเรียนเป็นพลเมืองกลุ่มหลักที่ต่อต้านแนวคิดดังกล่าวเพราะวิตกกังวลว่าการบูรณาการ

ทางการเมืองกับอังกฤษอาจเปิดโอกาสให้นายองกลันเข้ามามีอิทธิพลในสกอตแลนด์ (Devine, 2004 : 54) ความต้องการที่จะรักษาอธิปไตยทางการเมืองของสกอตแลนด์ไว้ก็ทำให้ชาวสกอตบางส่วนชุมนุมประท้วงการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษเป็นระยะ ๆ จนรัฐบาลสกอตแลนด์ต้องจัดกำลังทหารประจำในกรุงเอดิเนบะระ (Edinburgh) เพื่อคุ้มกันรัฐสภาในช่วงที่มีการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว (Devine, 2004 : 55-56) แต่ในท้ายที่สุด นักการเมืองอังกฤษประสบความสำเร็จในการเจรจาและต่อรองกับนักการเมืองสกอตให้ยอมรับร่างพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษด้วยการให้หลักประกันว่านิกายเพรสไบทีเรียนจะเป็นนิกายหลักของสกอตแลนด์ต่อไป ขณะที่พ่อค้าชาวสกอตก็ได้สิทธิ์ทางการค้าในอังกฤษและอาณานิคมโพ้นทะเลของอังกฤษที่ประเมินมูลค่าไม่ได้ และมีการให้สินบนแก่ผู้นำทางการเมืองของสกอตแลนด์ที่สนับสนุนการรวมเป็นสหราชอาณาจักรด้วย รัฐสภาสกอตแลนด์ประชุมเพื่อยอมรับร่างกฎหมายนี้ในต้นค.ศ. 1707 ก่อนประกาศปิดรัฐสภาและย้ายอำนาจการบริหารและนิติบัญญัติไปรวมกับรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรนับตั้งแต่นั้น (Devine, 2004 : 58-60; Szechi, 2019 : 121)

การสูญเสียอธิปไตยทางการเมืองของสกอตแลนด์กระตุ้นให้เกิดแนวคิดต่อต้านการรวมเป็นสหราชอาณาจักร (Anti-Unionism) ในชาวสกอตซึ่งเปิดโอกาสให้ขบวนการจาโคไบต์ใช้ความไม่พอใจนี้เป็นพลังพลวัติในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ฝ่ายจาโคไบต์ประกาศความตั้งใจที่จะล้มล้างการรวมเป็นสหราชอาณาจักรระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ทันทีที่รัฐสภาอังกฤษและรัฐสภาสกอตแลนด์ผ่านกฎหมายนี้ (Szechi, 2002 : 89) นับเป็นจุดยืนทางการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากชาวสกอตจำนวนมากไม่น้อยซึ่งต่อต้านกฎหมายดังกล่าวเพราะเห็นว่าเป็นการทรยศหักหลังของนักการเมืองสกอตที่ยอม “ขายชาติ” เพื่อแลกกับผลประโยชน์ส่วนตัว (Prest, 1998 : 115) นอกจากนี้ ฝ่ายจาโคไบต์สามารถดึงดูดชาวสกอตจากหลากหลายกลุ่มให้เข้าร่วมขบวนการได้เพิ่มขึ้น เช่น ชาวสกอตในเขตไฮแลนด์ซึ่งส่วนใหญ่นับถือนิกายคาทอลิก ขุนนางและเจ้าที่ดินที่นับถือนิกายเอปิสโคปัลในเขตโลว์แลนด์ ผู้นำถือนิกายเพรสไบทีเรียนที่ต่อต้านการรวมเป็นสหราชอาณาจักร แม้ว่าชาวสกอตที่เข้าร่วมขบวนการจาโคไบต์จะไม่ได้มีเอกภาพทางความคิดโดยเฉพาะเรื่องการทวงสิทธิ์ในราชบัลลังก์ให้แก่เจ้าชายเจมส์ ฟรานซิส เอ็ดเวิร์ด สจวร์ตซึ่งทรงนับถือนิกายคาทอลิกและไม่ทรงเป็นที่ชื่นชอบของชาวสกอตมากนัก แต่ฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์โดยรวมก็มีความเห็นตรงกันว่า การคืนสิทธิ์ในราชบัลลังก์แก่พระองค์เป็นหนทางเดียวในการฟื้นฟูอธิปไตยทางการเมืองของสกอตแลนด์ (Szechi, 2002 : 89; Devine, 2012 : 36-37; Riding, 2020) และแม้ว่าจะยังมีชาวสกอตกลุ่มอื่น ๆ ที่มีแนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรแต่ไม่ได้เข้าร่วมขบวนการจาโคไบต์ด้วย (Szechi, 2019 : 164) แต่การที่ฝ่ายจาโคไบต์เป็นผู้นำในการต่อต้านการรวมสกอตแลนด์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรก็ทำให้แนวคิดเรื่องการทวงสิทธิ์ในราชบัลลังก์ให้แก่เจ้าชายเจมส์กับแนวคิดเรื่องการกอบกู้เอกราชของสกอตแลนด์ที่ขับเคลื่อนโดยฝ่ายจาโคไบต์เป็นสิ่งที่ผูกติดกันและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ (Szechi, 2002 : 89)

การเป็นผู้นำในการต่อต้านสหราชอาณาจักรของฝ่ายจาโคไบต์ซึ่งสามารถดึงดูดชาวสกอตให้เข้าร่วมขบวนการได้มากขึ้นเปิดโอกาสให้ฝรั่งเศสที่เป็นมหาอำนาจของฝ่ายนิกายคาทอลิกในยุโรปและศัตรูทางการเมืองหลักของอังกฤษใช้ขบวนการจาโคไบต์เป็นเครื่องมือในการทำลายเสถียรภาพทางการเมืองของอังกฤษด้วย ฝรั่งเศสในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (Louis XIV ครองราชย์ ค.ศ. 1643-1715) เป็นผู้สนับสนุนหลักของฝ่ายจาโคไบต์ตั้งแต่ต้นและเห็นความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของพวกจาโคไบต์มากยิ่งขึ้น หลังฝรั่งเศสต้องทำสงครามกับอังกฤษอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ค.ศ. 1689 โดยเฉพาะสงครามสืบราชบัลลังก์สเปน (War of the Spanish Succession ค.ศ. 1701-1714) ซึ่งอังกฤษและพันธมิตรในยุโรปร่วมกันทำสงครามเพื่อสกัดกั้นความพยายามในการอ้างสิทธิ์ในราชบัลลังก์สเปนของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 สงครามจึงยืดเยื้อและขยายวงกว้างไปถึงอาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือของทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสซึ่งส่งผลเสียอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจของฝรั่งเศส การเคลื่อนไหวของฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์ในการต่อต้านสหราชอาณาจักรจึงเปิดโอกาสให้ฝรั่งเศสหันมาสนับสนุนให้พวกจาโคไบต์ก่อการลุกฮือครั้งใหม่ใน ค.ศ. 1708 โดยฝรั่งเศสวางแผนส่งกองทัพนขนาดใหญ่บุกเกาะอังกฤษผ่านสกอตแลนด์ และคาดหวังว่าหากเสถียรภาพทางการเมืองภายในเกาะอังกฤษถูกทำลายโดยฝ่ายจาโคไบต์ อังกฤษก็จะไม่มีศักยภาพในการทำสงครามในภาคพื้นทวีปยุโรปและทำให้ฝรั่งเศสแผ่เจตคติได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม แผนการดังกล่าวก็ถูกล้มเลิกไปหลังอังกฤษซึ่งทราบแผนการของฝรั่งเศสได้ส่งกองทัพรือมาลาดตระเวนตามชายฝั่งของเกาะอังกฤษอย่างแน่นหนา (Oliver, 2010 : 296)

แม้รัฐบาลอังกฤษสามารถสกัดกั้นแผนก่อการลุกฮือโดยพวกจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1708 ได้ แต่เสถียรภาพทางการเมืองในสหราชอาณาจักรก็ยังคงมีความเปราะบางซึ่งเป็นผลมาจากการที่แนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรมีอิทธิพลต่อชาวสกอตมากขึ้นเรื่อย ๆ การแบ่งที่นั่งในรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรซึ่งทำให้ผู้แทนชาวสกอตเป็นเสียงส่วนน้อยเป็นประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ของขุนนางและนักการเมืองสกอตบางคนมาตั้งแต่ต้นและทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรผ่านกฎหมายที่ให้อำนาจแก่สภาขุนนางในการแทรกแซงอำนาจตุลาการในสกอตแลนด์ และกฎหมายเพื่อขยายขันติธรรมในการนับถือศาสนาแก่ผู้นับถือนิกายเอปิสโคปัลที่สร้างความไม่พอใจแก่ฝ่ายผู้นับถือนิกายเพรสไบทีเรียนในสกอตแลนด์ด้วย (Prest, 1998 : 115; Murdoch, 2002 : 384) นอกจากนี้ เมื่อถึงค.ศ. 1713 ชาวสกอตที่ก่อนหน้านี้สนับสนุนการบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ตระหนักว่าสกอตแลนด์ไม่ได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมเป็นสหราชอาณาจักรตามที่คาดหวังไว้โดยเฉพาะในเรื่องเศรษฐกิจของสกอตแลนด์ที่ยังคงล้าหลัง นักการเมืองสกอตจึงยื่นญัตติต่อสภาขุนนางเพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 แต่ก็แพ้คะแนนเสียงส่วนใหญ่ไปเพียง 4 คะแนนเท่านั้น (Murdoch, 2002 : 383) เอกภาพของสหราชอาณาจักรในช่วงเวลานี้จึงยังมีความเปราะบาง ซึ่งการลุกฮือครั้งใหม่ของพวกจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1715 และค.ศ. 1745 ถือเป็นบททดสอบสำคัญต่อการอยู่รอดของสหราชอาณาจักรและระบบการเมืองใหม่ที่ดำเนินมาตั้งแต่การปฏิวัติ ค.ศ. 1688

เจ้าชายเจมส์ ฟรานซิส เอดเวิร์ด สจวร์ตกับการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ ค.ศ. 1715

แม้พระราชบัญญัติข้อตกลงเรื่องการสืบสันตติวงศ์ ค.ศ. 1701 และพระราชบัญญัติรวมสกอตแลนด์เข้ากับอังกฤษ ค.ศ. 1707 จะสร้างหลักประกันต่อเอกภาพและเสถียรภาพทางการเมืองในอังกฤษและสกอตแลนด์โดยเฉพาะการที่ทั้งสหราชอาณาจักรมีพระประมุขที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์องค์เดียวกันต่อไป แต่เมื่อเกิดการผลัดแผ่นดินจากราชวงศ์สจวร์ตสู่ราชวงศ์แฮโนเวอร์ใน ค.ศ. 1714 แนวคิดเรื่องการทวงสิทธิ์ในราชบัลลังก์ให้แก่เจ้าชายเจมส์ที่ฝ่ายจาโคไบต์เห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมในราชบัลลังก์มากกว่าพระเจ้าจอร์จที่ 1 (George I ครองราชย์ ค.ศ. 1714-1727) และแนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรที่ฝ่ายจาโคไบต์ใช้ขับเคลื่อนขบวนการก่อนหน้านี้ก็มีอิทธิพลทางความคิดต่อประชาชนทั้งในอังกฤษและสกอตแลนด์มากยิ่งขึ้น เป็นเหตุให้เสถียรภาพทางการเมืองในเกาะอังกฤษเผชิญภัยคุกคามครั้งใหญ่จากการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ ค.ศ. 1715 ซึ่งตามทัศนะของเซชิ ถือเป็นการลุกฮือครั้งใหญ่ที่สุดของฝ่ายจาโคไบต์และสามารถสร้างภัยคุกคามต่อสหราชอาณาจักรได้มากที่สุดเมื่อเทียบกับการลุกฮือครั้งอื่น ๆ ของพวกจาโคไบต์ (Szechi, 2002 : 82)

การอ้างสิทธิ์ในราชบัลลังก์ของเจ้าชายเจมส์เป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงโดยนักการเมืองอังกฤษในช่วงต้นทศวรรษ 1710 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สมเด็จพระราชินีนาถแอนน์ทรงมีพระพลานามัยทรุดโทรมลงอย่างรวดเร็ว นักการเมืองต่างเชื่อกันว่าการผลัดแผ่นดินจากสมเด็จพระราชินีนาถแอนน์สู่ราชวงศ์แฮโนเวอร์จะเกิดขึ้นในไม่ช้า นักการเมืองฝ่ายทอรี (Tory) ซึ่งยึดมั่นในศาสนานิกายแองกลิคันและเคารพในสายการสืบสันตติวงศ์ของราชวงศ์อังกฤษมีความเห็นขัดแย้งในเรื่องการเปลี่ยนลำดับการสืบราชสมบัติใน ค.ศ. 1689 และค.ศ. 1701 ซึ่งเป็นผลงานของฝ่ายวิก นักการเมืองฝ่ายทอรีบางส่วนเคารพสิทธิในการสืบราชบัลลังก์ของเจ้าชายเจมส์ซึ่งทรงประกาศการสืบราชสมบัติต่อจากพระบิดามาตั้งแต่ค.ศ. 1701 และเริ่มติดต่อกับพระองค์อย่างลับ ๆ เพื่อโน้มน้าวให้ทรงเปลี่ยนมานับถือนิกายโปรเตสแตนต์ซึ่งจะทำให้ทรงกลับมามีสิทธิ์ในราชบัลลังก์ แต่ทรงปฏิเสธ (Oliver, 2010 : 298) เมื่อความดังกล่าวยุบถึงสมเด็จพระราชินีนาถแอนน์ พระองค์ก็ทรงปลดฝ่ายทอรีออกจากคณะรัฐบาลและแต่งตั้งนักการเมืองฝ่ายวิกที่สนับสนุนสิทธิ์ในราชบัลลังก์ของราชวงศ์แฮโนเวอร์ที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ให้มีอำนาจทางการเมืองแทน นับเป็นพระราชกรณียกิจท้าย ๆ ของสมเด็จพระราชินีนาถแอนน์ก่อนเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1714 ก่อนหน้านั้นในเดือนมิถุนายน อิเล็กเตอร์โซเฟียได้สิ้นพระชนม์ไปแล้ว ราชสมบัติจึงตกแก่พระโอรสซึ่งขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์แฮโนเวอร์ เอลิซาเบธที่ 1

อย่างไรก็ดี การมีพระประมุขเป็นชาวต่างชาติไม่ใช่สิ่งที่นักการเมืองและประชาชนทุกคนในสหราชอาณาจักรจะยอมรับได้ด้วยเหตุนี้ พระเจ้าจอร์จที่ 1 หรือที่ฝ่ายจาโคไบต์เรียกขานว่า "ผู้แย่งชิงราชบัลลังก์" (usurper) จึงต้องเผชิญการต่อต้านของ

ประชาชนบางส่วนนับตั้งแต่วันงานพระราชพิธีราชาภิเษกซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1714 ฝ่ายจาโคไบต์ในหลายพื้นที่ของอังกฤษ เช่น เมืองเบอร์มิงแฮม (Birmingham) บริสตอล (Bristol) นอร์วิช (Norwich) เรดดิง (Reading) ออกซ์ฟอร์ด (Oxford) ที่ต่อต้านราชวงศ์แฮโนเวอร์ก่อการลุกฮือเพื่อต่อต้านการปลดแผ่นดิน แต่ก็ถูกรัฐบาลอังกฤษภายใต้การนำของฝ่ายวิกปราบปรามได้อย่างรวดเร็ว (Daniell, 2006 : 148) แต่ภัยคุกคามต่อราชบัลลังก์ของพระเจ้าจอร์จที่ 1 ยังไม่หมดไปเพราะใน ค.ศ. 1715 จอห์น เอิร์สกิน เอิร์ลแห่งมาร์ (John Erskine, Earl of Mar) ขุนนางสกอตและผู้นำฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ได้ประกาศการลุกฮือครั้งใหม่ของพวกจาโคไบต์ขึ้น ก่อนหน้านั้นฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ได้เคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเพื่อเรียกเสียงสนับสนุนจากชาวสกอตที่ต่อต้านการปลดแผ่นดินสู่สมัยราชวงศ์แฮโนเวอร์และการรวมเป็นสหราชอาณาจักร มีการตีพิมพ์และเผยแพร่งานเขียนเพื่อปลุกกระตือรือร้นให้ชาวสกอตเตรียมเข้าร่วมการลุกฮือครั้งใหม่อย่างต่อเนื่อง เช่น ในจุลสารของฝ่ายจาโคไบต์ฉบับวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1715 ได้มีการเรียกร้องให้ “ชายผู้มีหัวใจเป็นชาวสกอตทุกคน” (all True-Hearted SCOTSMEN) เข้าร่วมการลุกฮือครั้งใหม่เพื่อการบรรลุ 2 ภารกิจสำคัญคือ การทวงคืนสิทธิในราชบัลลังก์สกอตแลนด์ให้แก่กษัตริย์ที่ชอบธรรม และการล้มล้างการรวมเป็นสหราชอาณาจักรระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ (The National Archive. SP 54/10/173, 1715) เอิร์ลแห่งมาร์รวบรวมกำลังพลและการสนับสนุนจากฝ่ายจาโคไบต์ทั้งในเขตไฮแลนด์และบางส่วนในเขตโลว์แลนด์ก่อนประกาศให้การลุกฮือของพวกจาโคไบต์เริ่มขึ้น เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม ภายในเวลาอันรวดเร็ว เขาสามารถรวบรวมกำลังพลฝ่ายจาโคไบต์ได้มากถึง 20,000 นายและยังประสบความสำเร็จในการยึดดินแดนทางตอนเหนือของสกอตแลนด์ได้เกือบทั้งหมดด้วย นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ฝ่ายจาโคไบต์สามารถระดมกำลังพลได้เป็นจำนวนมากถึงขั้นนี้ (Szechi, 2002 : 82)

แม้ฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์จะได้เปรียบในช่วงต้นของการลุกฮือ แต่สถานการณ์ก็เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วหลังเกิดวิกฤตศรัทธาในกลุ่มผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์ที่ไม่เห็นโอกาสในการเอาชนะกองทัพอังกฤษตามลำพังโดยเฉพาะเมื่อฝรั่งเศสไม่ได้ส่งกองทัพนขนาดใหญ่มาสนับสนุน เจ้าชายเจมส์ซึ่งทรงทราบข่าวการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ได้เสด็จมายังสกอตแลนด์ในต้น ค.ศ. 1716 แต่พระองค์ก็ต้องทรงพบว่าฝ่ายจาโคไบต์ไม่ได้อยู่ในสถานะที่จะทำสงครามกับกองทัพอังกฤษได้อีก (Oliver, 2010 : 304-305) สภาพอากาศอันเลวร้ายในฤดูหนาวของสกอตแลนด์ทำให้ผู้นำทหารบางส่วนถอนตัวจากการลุกฮือจนฝ่ายจาโคไบต์เริ่มขาดแคลนกำลังพล ขณะที่กองทัพอังกฤษมีกำลังทหารและอาวุธครบมือ และเคลื่อนทัพจนบุกประชิดที่มั่นของฝ่ายจาโคไบต์ได้อย่างต่อเนื่อง ฝ่ายจาโคไบต์จึงประกาศยุติการลุกฮือ เจ้าชายเจมส์เสด็จกลับฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ โดยมีเอิร์ลแห่งมาร์และผู้นำทหารอีกหลายคนตามเสด็จด้วย การปราชัยใน ค.ศ. 1716 ส่งผลกระทบต่อฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์ทุกกลุ่ม รัฐบาลอังกฤษลงโทษฝ่ายจาโคไบต์อย่างรุนแรง ฝ่ายกบฏประมาณ 1,500 คนถูกจับกุม ในจำนวนนี้มี 40 คนที่ถูกประหารชีวิต นักโทษส่วนใหญ่ซึ่งล้วนเป็นทหารถูกส่งไปรับโทษที่อาณานิคมอังกฤษในทวีปอเมริกา รัฐบาลอังกฤษยังออกกฎหมายริบที่ดินและทรัพย์สินของฝ่ายจาโคไบต์และสั่งปิดศาสนสถานของนิกายเอปิสโคปัลและนิกายคาทอลิกด้วย (Hodgman, 2015; Szechi, 2019 : 142-143) ขบวนการจาโคไบต์จึงไม่มีศักยภาพที่จะก่อการลุกฮือครั้งใหม่ได้อีก

บทเรียนสำคัญจากความล้มเหลวในการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ ค.ศ. 1715 คือ การสนับสนุนด้านกองทัพและเงินทุนจากมหาอำนาจในภาคพื้นทวีปยุโรปเป็นปัจจัยชี้ขาดถึงความสำเร็จของการลุกฮือในอนาคต ทันทิที่เจ้าชายเจมส์เสด็จกลับถึงฝรั่งเศส พระองค์ทรงติดต่อกับราชสำนักฝรั่งเศสให้ส่งกองทัพอไปช่วยเหลือฝ่ายจาโคไบต์ก่อการลุกฮือครั้งใหม่ อย่างไรก็ตาม พระองค์ทรงพบว่าสถานการณ์ในราชสำนักฝรั่งเศสหลังการปลดแผ่นดินสู่รัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 (Louis XV ครองราชย์ ค.ศ. 1715-1774) เปลี่ยนไปแล้ว ฝรั่งเศสต้องการสร้างสันติภาพกับอังกฤษจึงหันไปเคารพสิทธิในราชบัลลังก์ของพระเจ้าจอร์จที่ 1 ในครั้งนี้ ฝรั่งเศสได้ตัดความช่วยเหลือด้านการเงินและที่พำนักแก่เจ้าชายเจมส์ ทั้งยังเชิญให้พระองค์ย้ายออกไปประทับนอกฝรั่งเศสด้วย (Szechi, 2019 : 145) เจ้าชายเจมส์ต้องทรงหันไปพึ่งความช่วยเหลือจากสันตะปาปาเคลเมนต์ที่ 11 (Clement XI) ประมุขแห่งคริสตจักรโรมันคาทอลิกซึ่งจัดหาที่ประทับในรัฐสันตะปาปา (Papal States) ให้ ในเวลาต่อมาเจ้าชายเจมส์ทรงได้รับการสนับสนุนจากสเปนที่เป็นคู่ขัดแย้งใหม่ของอังกฤษ สเปนซึ่งต้องการทวงคืนยิบรอลตา (Gibraltar) ซึ่งเป็นปลายแหลมเล็ก ๆ ในคาบสมุทรไอบีเรียที่เสียให้แก่อังกฤษไปก่อนหน้านี้ได้วางแผนที่จะส่งกองทัพบุกเกาะอังกฤษใน ค.ศ. 1719 และให้กลุ่มจาโคไบต์ที่ลี้ภัยในยุโรป

เข้าร่วมแผนการครั้งนี้ด้วย อย่างไรก็ตาม อังกฤษล่วงรู้แผนการของสเปนจึงจัดกองทัพเรือลาดตระเวนบริเวณชายฝั่งอย่างหนาแน่น ก่อปรกักับสภาพอากาศที่เลวร้ายก็ทำให้แผนบุกเกาะอังกฤษต้องถูกล้มเลิกไป (Oliver, 2010 : 306-307)

ความล้มเหลวของการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1715 และค.ศ. 1719 ทำให้เจ้าชายเจมส์และฝ่ายจาโคไบต์ล้มเลิกความคิดในการรื้อฟื้นราชวงศ์สจวร์ตในเกาะอังกฤษจนกว่าจะมีมหาอำนาจในภาคพื้นทวีปให้การสนับสนุนด้านกำลังทหาร หลังจาก ค.ศ. 1719 เจ้าชายเจมส์ทรงพยายามผูกสัมพันธ์ทางการทูตกับมหาอำนาจฝ่ายคาทอลิกในยุโรปโดยเฉพาะฝรั่งเศสที่ฝ่ายจาโคไบต์เห็นว่ามีความสำคัญทางด้านกองทัพและเงินทุนมากที่สุด ทั้งฝรั่งเศสก็เป็นศัตรูกับอังกฤษมายาวนานด้วย (Szechi, 2019 : 190) เจ้าชายเจมส์ทรงเสกสมรสกับเจ้าหญิงมาเรีย คลีเมนต์นา โซเบียสกา (Maria Clementina Sobieska) ใน ค.ศ. 1719 ก่อนที่จะทรงมีพระประสูติการพระโอรส 2 พระองค์ คือ เจ้าชายชาลส์ เอ็ดเวิร์ด สจวร์ต (Charles Edward Stuart) ใน ค.ศ. 1720 และเจ้าชายเฮนรี เบนดิกต์ สจวร์ต (Henry Benedict Stuart) ใน ค.ศ. 1725 เจ้าชายเจมส์จึงทรงมีทายาทสายตรงเพื่อสืบสันตติวงศ์และทำให้การอ้างสิทธิ์ในราชบัลลังก์ของพระองค์ยังเป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองของสหราชอาณาจักรในสมัยราชวงศ์แฮโนเวอร์ต่อไป (Oliver, 2010 : 306-307; Riding, 2017 : 4)

“บอนนีพริ้นซ์ชาร์ลี” (Bonnie Prince Charlie) กับการลุกฮือครั้งสุดท้ายของพวกจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1745

นโยบายปราบปรามฝ่ายจาโคไบต์ของรัฐบาลอังกฤษและการขาดการสนับสนุนจากมหาอำนาจในภาคพื้นทวีปยุโรปส่งผลให้ขบวนการจาโคไบต์ต้องเปลี่ยนไปเคลื่อนไหวใต้ดินระหว่างทศวรรษ 1720-1730 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศเปลี่ยนไปหลังอังกฤษขัดแย้งกับสเปนในเรื่องผลประโยชน์ทางการค้าในอาณานิคมบริเวณทวีปอเมริกาจนเกิดเป็นสงครามใน ค.ศ. 1739 ขณะที่เมื่อถึงทศวรรษ 1740 ฝรั่งเศสตระหนักว่านโยบายสร้างสันติภาพกับอังกฤษที่ดำเนินมา 2 ทศวรรษเป็นประโยชน์ต่ออังกฤษเพียงฝ่ายเดียว การว่างเว้นจากสงครามภายในและภายนอกราชอาณาจักรทำให้อังกฤษมีเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ ทั้งยังสามารถขยายอิทธิพลทางการค้าในดินแดนโพ้นทะเลได้อย่างต่อเนื่อง ต่อมาอังกฤษเข้าร่วม สงครามสืบราชบัลลังก์ออสเตรีย (War of the Austrian Succession ค.ศ. 1740-1748) ซึ่งเป็นสงครามใหญ่ระดับทวีปในฐานะพันธมิตรของออสเตรียเพื่อสกัดกั้นการขยายอำนาจของฝรั่งเศส สงครามที่ยืดเยื้อทำให้ฝรั่งเศสกลับมาพิจารณาเรื่องการสนับสนุนฝ่ายจาโคไบต์ให้ก่อการลุกฮือครั้งใหม่เพราะหวังใช้ความวุ่นวายทางการเมืองภายในเกาะอังกฤษเพื่อบีบบังคับให้อังกฤษถอนกองทัพออกจากแนวรบในภาคพื้นทวีป ความขัดแย้งระหว่างอังกฤษกับมหาอำนาจในยุโรปจึงเป็นการจุดประกายให้ขบวนการจาโคไบต์กลับมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง ก่อนนำไปสู่การลุกฮือใน ค.ศ. 1745 เพื่อท้าทายพระราชอำนาจของพระเจ้าจอร์จที่ 2 (George II ครองราชย์ ค.ศ. 1727-1760) ซึ่งจะเป็นการลุกฮือครั้งสุดท้ายของฝ่ายจาโคไบต์

กระแสวิพากษ์วิจารณ์ของชาวสกอตต่อการรวมเป็นสหราชอาณาจักรที่ยังคงรุนแรงอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ขบวนการจาโคไบต์สกอตแลนด์ยังคงเคลื่อนไหวต่อไปตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1710 จนกระทั่งเกิดเป็นการลุกฮือใน ค.ศ. 1745 (Szechi, 2019 : 161) นอกจากกลุ่มขุนนางและนักการเมืองสกอตที่ไม่พอใจต่อการสูญเสียอำนาจอธิปไตยของสกอตแลนด์แล้วชาวสกอตโดยทั่วไปยังเป็นผู้ได้รับกระทบโดยตรงจากนโยบายรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองการปกครองหลัง ค.ศ. 1707 ด้วยโดยเฉพาะเมื่อสกอตแลนด์ต้องเปลี่ยนไปใช้ระบบภาษีแบบเดียวกับอังกฤษซึ่งไม่ได้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่าเศรษฐกิจของสกอตแลนด์ยังคงล้าหลังเมื่อเทียบกับอังกฤษ ใน *Scotland's Empire* (2004) ดีไวน์กล่าวถึงการต่อต้านของพ่อค้าชาวสกอตต่อระบบภาษีแบบใหม่ที่ไม่เป็นธรรม เขายกตัวอย่างพ่อค้าชาวสกอตในเมืองกลาสโกว์ (Glasgow) ที่ประท้วงการเก็บภาษีสินค้านำเข้าที่มีราคาอย่างสาหัสด้วยการลักลอบนำเข้าสินค้าดังกล่าวอย่างต่อเนื่องตลอดครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งทำให้เกิดข้อร้องเรียนจากพ่อค้าชาวอังกฤษที่เสียผลประโยชน์ (Devine, 2004 : 75) ขณะที่เซชีได้กล่าวถึงความตึงเครียดทางสังคมระหว่างทศวรรษ 1710-1730 ที่เกิดจากความไม่พอใจของชาวสกอตต่อกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรซึ่งไม่ได้สะท้อนผลประโยชน์ของชาวสกอตอย่างแท้จริงจนนำไปสู่การชุมนุมประท้วงของประชาชนเป็นระยะ ๆ (Szechi, 2019 : 162-164) สถานะของสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่จึงยังเปราะบางและเปิดโอกาสให้ฝ่ายจาโคไบต์ใช้การต่อต้านสหราชอาณาจักรเพื่อขับเคลื่อนขบวนการและดึงดูดการสนับสนุนจากชาวสกอตต่อไป

สถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศที่เปลี่ยนไปหลังอังกฤษขัดแย้งกับสเปนและฝรั่งเศสจนเกิดเป็นสงครามทำให้เจ้าชายเจมส์และฝ่ายจาโคไบต์ที่ลี้ภัยในยุโรปกลับมาเคลื่อนไหวเพื่อเตรียมความพร้อมในการก่อการลุกฮือครั้งใหม่ เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ทรงยื่นข้อเสนอต่อเจ้าชายเจมส์ว่าฝรั่งเศสวางแผนส่งกองทัพนาคาใหญ่บุกเกาะอังกฤษเพื่อช่วยเหลือฝ่ายจาโคไบต์ รื้อฟื้นอำนาจราชวงศ์สจวร์ต เจ้าชายเจมส์ซึ่งใน ค.ศ. 1743 ทรงพระชนมายุ 55 ปีแล้วจึงทรงแต่งตั้งเจ้าชายชาลส์พระโอรสองค์โตที่สนพระทัยด้านการทหารเป็นเจ้าชายผู้สำเร็จราชการ (Prince Regent) ที่จะรับผิดชอบแผนการลุกฮือของฝ่ายจาโคไบต์ครั้งใหม่ (Oliver, 2010 : 313-314) เจ้าชายชาลส์เสด็จไปกรุงปารีสเพื่อร่วมวางแผนการบุกเกาะอังกฤษกับรัฐบาลฝรั่งเศส ทรงเสนอว่ากองทัพอังกฤษผ่านสกอตแลนด์ซึ่งเป็นถิ่นที่มั่นของฝ่ายจาโคไบต์เพื่อรวบรวมกำลังพลจากกลุ่มผู้สนับสนุนในสกอตแลนด์ก่อนบุกอังกฤษต่อ ทั้งนี้ พระองค์ทรงเรียกร้องให้ฝรั่งเศสส่งกองทัพอังกฤษอย่างน้อย 6,000 นายพร้อมอาวุธครบมือเข้าร่วมภารกิจดังกล่าว ซึ่งเป็นเงื่อนไขหลักที่ฝ่ายจาโคไบต์เรียกร้องเพื่อเป็นหลักประกันว่าการลุกฮือครั้งใหม่จะสำเร็จผล (Devine, 2012 : 42)



Figure 2 A Portrait of Prince Charles Edward Stuart in which he wore an armour with the Orders of the Garter and the Thistle, the highest royal decorations in England and Scotland, consecutively. This was to suggest that he was legitimate to the thrones of England and Scotland.

[Painter: Louis-Gabriel Blanchet; Painted in 1739]

(Source: Royal Collection Trust. RCIN 401208, 1739)

อย่างไรก็ดี ฝรั่งเศสตัดสินใจยุติแผนการบุกอังกฤษในปลายเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1744 เพราะสภาพอากาศบริเวณช่องแคบอังกฤษไม่เหมาะสมต่อการส่งกองเรือรบเพื่อบุกเกาะอังกฤษ ขณะที่สถานการณ์ในสมรภูมिरบบริเวณภาคพื้นทวีปเริ่มคลี่คลาย แผนการข้างต้นจึงไม่มีความจำเป็นอีก แต่เจ้าชายชาลส์ทรงยืนยันกรานที่จะบุกเกาะอังกฤษผ่านสกอตแลนด์ให้ได้ และเริ่มระดมกำลังพล ซื้ออาวุธและว่าจ้างเรือ 2 ลำเพื่อโดยสารไปยังสกอตแลนด์ด้วยทรัพย์สินส่วนตัวพระองค์ ทรงเชื่อว่าหากแผนการของพระองค์ประสบความสำเร็จก็จะทำให้ฝรั่งเศสหันกลับมาสนับสนุนพระองค์อย่างแน่นอน (Devine, 2012 : 42) ในต้นเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1745 เจ้าชายชาลส์ ผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์ 7 คนและกำลังทหารจำนวนหลักร้อยออกเดินทางจากฝรั่งเศสไปยังเขตไฮแลนด์ของสกอตแลนด์ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการลุกฮือใน ค.ศ. 1745 (Riding, 2017 : 77)

แม้ไม่มีกองทัพฝรั่งเศสร่วมตามเสด็จ แต่เจ้าชายชาลส์ทรงคาดหวังว่าฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์โดยเฉพาะเหล่าหัวหน้าตระกูลในเขตไฮแลนด์ที่เป็นฐานกำลังสำคัญของขบวนการจาโคไบต์มานานจะเข้าร่วมภารกิจของพระองค์ในครั้งนี้ ทันทีกองเรือที่เจ้าชายชาลส์โดยสารเดินทางถึงเกาะเอริสเคย์ (Eriskay) ทางตะวันออกของสกอตแลนด์เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน ค.ศ. 1745 พระองค์ทรงพบและเจรจาแผนการบุกสกอตแลนด์และอังกฤษกับผู้แทนตระกูลจากเขตไฮแลนด์ อย่างไรก็ตาม สมาชิกตระกูลหลายคนไม่เห็นด้วยกับแผนของพระองค์เพราะเชื่อว่าจะล้มเหลวเหมือนการลุกฮือครั้งก่อนหน้าเนื่องจากขาดกำลังทหารจากฝรั่งเศส

แต่เจ้าชายชาลส์ทรงโน้มน้าวหัวหน้าตระกูลต่าง ๆ ให้เข้าร่วมการลุกฮือครั้งใหม่โดยทรงอ้างว่าฝรั่งเศสกำลังเตรียมส่งกองทัพนาคาใหญ่บุกเกาะอังกฤษตามที่ฝ่ายจาโคไบต์ต้องการ ทั้งทรงให้คำมั่นสัญญาว่าหากแผนการของพระองค์ประสบความสำเร็จ พระองค์จะทรงตอบแทนด้วยการฟื้นฟูสถานะทางการเมืองและเศรษฐกิจ ตลอดจนเสรีภาพในการนับถือศาสนาแก่ตระกูลต่าง ๆ ที่ถูกจำกัดจากนโยบายของรัฐบาลอังกฤษก่อนหน้านี้ (Oliver, 2010 : 317) ความพยายามของเจ้าชาลส์ประสบความสำเร็จ เหล่าตระกูลต่าง ๆ ที่จงรักภักดีต่อราชวงศ์สจวร์ตนำทหารในสังกัดเข้าร่วมการลุกฮือครั้งใหม่ของพวกจาโคไบต์ ซึ่งเจ้าชายชาลส์ทรงประกาศให้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พระองค์ทรงนำกำลังทหารฝ่ายจาโคไบต์ประมาณ 2,500 คนมุ่งลงใต้อย่างรวดเร็วเพื่อไม่ให้กองทัพฝ่ายรัฐบาลได้ทันตั้งตัว (Oliver, 2010 : 317)

กองทัพฝ่ายจาโคไบต์บุกเข้ากรุงเอ็ดินบะระได้เมื่อวันที่ 17 กันยายน โดยปราศจากการสู้รบ เจ้าชายชาลส์ทรงประกาศให้เจ้าชายเจมส์ พระบิดา เป็นกษัตริย์แห่งสกอตแลนด์โดยมีพระองค์เป็นผู้สำเร็จราชการ สตรีชาวสกอตที่เฝ้ารับเสด็จต่างชื่นชมในพระสิริโฉมอันงดงามของเจ้าชายชาลส์จึงเริ่มเรียกขานพระองค์ด้วยพระสมัญญานาม “บอนนีปรินซ์ชาร์ลี” ซึ่งเป็นพระนามที่อยู่ในการรับรู้ของชาวสกอตจนถึงปัจจุบัน (Riding, 2017: 145-146) ต่อมาในวันที่ 21 กันยายน กองกำลังฝ่ายจาโคไบต์คว่ำชัยชนะเหนือกองทัพอังกฤษในยุทธการที่เพรสตันแพนส์ (Battle of Prestonpans) ซึ่งทำให้ฝ่ายจาโคไบต์สามารถยึดอำนาจในสกอตแลนด์ได้ทั้งหมด ข้าราชการของฝ่ายจาโคไบต์ในยุทธการที่เพรสตันแพนส์และชาวลือเรื่องแผนการบุกอังกฤษของฝรั่งเศสสร้างความตื่นตระหนกต่อนักการเมืองและประชาชนในอังกฤษซึ่งวิตกกังวลว่าราชบัลลังก์ของพระเจ้าจอร์จที่ 2 กับเอกภาพภายในสหราชอาณาจักรกำลังตกอยู่ในอันตราย ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1745 โรงละครเธียเตอร์รอยัล ดรูรีเลนน์ (Theatre Royal, Drury Lane) ที่มีชื่อเสียงในกรุงลอนดอนได้บรรเลงบทเพลง “God Save the King” เป็นครั้งแรกต่อสาธารณชนเพื่อปลุกใจให้ประชาชนร่วมแรงร่วมใจสนับสนุนราชวงศ์แฮโนเวอร์ให้มีชัยชนะเหนือฝ่ายจาโคไบต์ (Britannica, 2023; Riding, 2017 : 284-285) บทเพลงนี้ได้รับความนิยมอย่างมากและต่อมากลายธรรมเนียมที่โรงละครแต่ละแห่งจะบรรเลงบทเพลงนี้เพื่อสรรเสริญพระบารมีองค์พระประมุขก่อนเปิดการแสดงละครทุกครั้ง บทเพลงนี้เป็นเพลงประจำราชวงศ์และเพลงชาติอังกฤษจนถึงปัจจุบันด้วย

หลังชัยชนะในยุทธการที่เพรสตันแพนส์ เจ้าชายชาลส์ทรงเสนอแผนการบุกอังกฤษต่อผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์ แม้จะมีเสียงคัดค้านจากผู้นำทหารที่ต้องการให้เจ้าชายชาลส์ทรงรวบรวมอำนาจการปกครองในสกอตแลนด์และจัดตั้งกองทัพเพื่อสกัดกั้นการรุกรานของอังกฤษเท่านั้น แต่พระองค์ก็ทรงแย้งว่าเอกราชของสกอตแลนด์จะมั่นคงก็ต่อเมื่อราชวงศ์แฮโนเวอร์ถูกถอดถอนออกจากราชบัลลังก์อังกฤษเท่านั้น เจ้าชายชาลส์ทรงอ้างถึงชัยชนะในยุทธการที่เพรสตันแพนส์ว่าเป็นสัญญาณชัดว่าประชาชนในสหราชอาณาจักรทั้งที่เป็นพลเรือนและทหารในกองทัพเลือกสนับสนุนการฟื้นฟูราชวงศ์สจวร์ตโดยทรงแจ้งต่อผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์ว่าทรงได้รับเอกสารจากฝ่ายจาโคไบต์อังกฤษว่าได้เตรียมกำลังพลเพื่อเข้าร่วมการลุกฮือ รวมถึงฝรั่งเศสก็ได้แจ้งความร่วมมือในการส่งกองทัพนาคาใหญ่บุกอังกฤษด้วย ฝ่ายจาโคไบต์สกอตแลนด์จึงยอมรับแผนการบุกอังกฤษซึ่งกำหนดให้เริ่มขึ้นในต้นเดือนพฤศจิกายน (Oliver, 2010: 318; Riding, 2017: 198-200)

หลังทราบข่าวการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ รัฐบาลอังกฤษเรียกกองทัพนาคาใหญ่กลับจากแนวรบในยุโรปเป็นการด่วนเพื่อรับการกิจปราบปรามฝ่ายจาโคไบต์ ในช่วงเวลาเดียวกัน กองทัพของฝ่ายจาโคไบต์ประมาณ 4,500-5,000 นายได้ข้ามพรมแดนเข้าเขตอังกฤษเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายนโดยปราศจากการสู้รบ ก่อนเคลื่อนทัพลงใต้ได้เรื่อย ๆ (Szechi, 2019 : 199) อย่างไรก็ตาม ผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์ไม่พบว่าฝ่ายจาโคไบต์อังกฤษจำนวนมากเข้าร่วมการลุกฮือตามที่คาดหวัง ฝ่ายจาโคไบต์สามารถเกณฑ์กำลังพลเพิ่มเติมในอังกฤษได้เพียง 300 คนเท่านั้น ผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์บางคนวิตกกังวลว่ากำลังทหารที่มีอยู่ในขณะนั้นไม่มากพอที่จะเอาชนะกองทัพอังกฤษซึ่งมีรายงานว่ากำลังเคลื่อนทัพมาจากทั้งกรุงลอนดอนและเมืองนิวคาสเซิล (Newcastle) ทางตอนเหนือ และหากฝ่ายจาโคไบต์เคลื่อนทัพลงใต้และห่างไกลจากสกอตแลนด์เรื่อย ๆ ก็จะเป็นปัญหาต่อการลำเลียงเสบียงและอาวุธด้วย จึงเสนอให้ถอนทัพกลับสกอตแลนด์ (Riding, 2017 : 251; Riding, 2020) แต่เจ้าชายชาลส์ทรงเรียกร้องให้เคลื่อนทัพต่อไปโดยทรงอ้างว่าจะมีฝ่ายจาโคไบต์อังกฤษทยอยเข้าร่วมการลุกฮืออย่างแน่นอนและฝรั่งเศสก็ได้ส่งสัญญาณพร้อมบุกเกาะอังกฤษแล้ว (Riding, 2017 : 251)

อย่างไรก็ดี หลังกองทัพจาโคไบต์เคลื่อนทัพถึงเมืองดาร์บี (Derby) ที่อยู่ห่างจากกรุงลอนดอนประมาณ 180 กิโลเมตร ในวันที่ 4 ธันวาคม โดยไม่มีฝ่ายจาโคไบต์อังกฤษเข้าร่วมการลุกฮือตามที่เจ้าชายชาลส์ทรงอ้าง ผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์จึงเรียกร้องให้พระองค์ทรงแสดงหลักฐานเรื่องกำลังสนับสนุนจากฝ่ายจาโคไบต์อังกฤษและกองทัพฝรั่งเศส เจ้าชายชาลส์ทรงสารภาพว่าทรงกู้เรื่องทั้งหมดขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างพระองค์กับกลุ่มผู้นำทหารจึงพังทลายลง (Hodgman, 2011) ผู้นำทหาร

ฝ่ายจาโคไบต์ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้เร่งถอนทัพกลับสกอตแลนด์เพราะทราบข่าวว่ากองทัพอังกฤษ 30,000 นายกำลังบุกประชิดแล้ว (Bold, 1997 : 9; Riding, 2017 : 303) ฝ่ายจาโคไบต์ซึ่งไม่มีอาวุธหนักอย่างปืนใหญ่สามารถเคลื่อนทัพกลับสกอตแลนด์ได้อย่างรวดเร็วโดยมีกองทัพอังกฤษไล่ตามไปอย่างติด ๆ เจ้าชายชาลส์และฝ่ายจาโคไบต์ไม่เห็นโอกาสที่จะรักษาฐานอำนาจในเขตโลว์แลนด์ได้อีกจึงเคลื่อนทัพขึ้นเหนือไปยังเมืองอินเวอร์เนส (Inverness) เขตไฮแลนด์ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของฝ่ายจาโคไบต์ ขณะที่กองทัพอังกฤษเคลื่อนทัพขึ้นเหนือตามแนวชายฝั่งตะวันออกของสกอตแลนด์ก่อนหยุดพักกองทัพที่เมืองอาเบอร์ดีน (Aberdeen) ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองอินเวอร์เนส 130 กิโลเมตร เพื่อรอเวลาจนกว่าจะเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิที่สภาพอากาศเอื้อต่อการเคลื่อนทัพต่อ (Riding, 2017 : 377)

ระหว่างการพักรบที่เมืองอินเวอร์เนส ฝ่ายจาโคไบต์ประสบภาวะขาดแคลนเสบียงอย่างหนัก แม้ฝรั่งเศสได้ส่งเรือขนส่งเสบียงและอาวุธมาสนับสนุน แต่ก็ถูกกองทัพเรืออังกฤษสกัดกั้น เมื่อสภาพอากาศในสกอตแลนด์คงที่มากขึ้นในต้นเดือนเมษายน กองทัพอังกฤษจึงเคลื่อนทัพเพื่อมุ่งหน้าสู่เมืองอินเวอร์เนส เจ้าชายชาลส์และผู้นำทหารฝ่ายจาโคไบต์เห็นว่าไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากเข้าร่วมสมรภูมिरบเพื่อตัดสินชี้ขาดความอยู่รอดของฝ่ายจาโคไบต์ ในวันที่ 16 เมษายน เจ้าชายชาลส์ทรงนำทหารประมาณ 5,000-7,000 นายซึ่งอยู่ในสภาพอ่อนล้าเข้าสู่รบกับกองทัพอังกฤษในยุทธการที่คัลโลเดน (Battle of Culloden) ที่อยู่ห่างจากเมืองอินเวอร์เนส 5 กิโลเมตร กองทัพอังกฤษประมาณ 9,000 นายซึ่งมีความพร้อมด้านทหารและอาวุธเหนือกว่าสามารถเผด็จศึกฝ่ายจาโคไบต์ได้อย่างรวดเร็วหลังการสู้รบเริ่มขึ้นเพียง 40 นาทีเท่านั้น (Wilkes, 2020; Bold, 1997 : 11-12) ฝ่ายจาโคไบต์สูญเสียกำลังพลประมาณ 1,500-2,000 นาย ทั้งทหารส่วนใหญ่ที่ได้รับบาดเจ็บระหว่างการรบก็ถูกทหารฝ่ายอังกฤษสังหารอย่างโหดร้ายเมื่อสิ้นสุดยุทธการด้วย (Wilkes, 2020)

หลังยุทธการที่คัลโลเดน ทหารจาโคไบต์ที่รอดชีวิตต้องการให้การลี้ภัยดำเนินต่อไป แต่เจ้าชายชาลส์ไม่ทรงเห็นโอกาสที่ฝ่ายจาโคไบต์จะประสบความสำเร็จจึงทรงประกาศยุติการลี้ภัยและให้ทหารฝ่ายจาโคไบต์สลายตัว พระองค์ทรงให้เหตุผลว่าการสนับสนุนด้านกำลังทหารจากฝรั่งเศสเป็นสิ่งจำเป็นและการลี้ภัยครั้งใหม่ของพวกเขาจาโคไบต์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการสนับสนุนด้านกำลังทหารจากฝรั่งเศสเท่านั้น เจ้าชายชาลส์เสด็จกลับฝรั่งเศสและไม่ได้เสด็จนิวัติสกอตแลนด์อีกเลย (Bold, 1997 : 20) แม้ฝ่ายจาโคไบต์ที่เข้าร่วมการลี้ภัยใน ค.ศ. 1745 จะมีจำนวนประมาณ 13,000-14,000 คน ซึ่งน้อยกว่าการลี้ภัยใน ค.ศ. 1715 (Szechi, 2019 : 164) แต่การที่กองทัพจาโคไบต์ใน ค.ศ. 1745 สามารถยึดอำนาจการปกครองในสกอตแลนด์ได้ทั้งหมดและยังเคลื่อนทัพบุกอังกฤษได้จนถึงเมืองดาร์บีก็เป็นเหตุให้รัฐบาลอังกฤษต้องใช้นโยบายทำลายอำนาจของพวกเขาจาโคไบต์ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและศาสนาอย่างเด็ดขาดเพื่อไม่ให้สามารถก่อการลี้ภัยได้อีก รัฐบาลออกกฎหมายยึดที่ดินและปศุสัตว์เหล่าหัวหน้าตระกูลในเขตไฮแลนด์ที่เข้าร่วมการลี้ภัยของพวกเขาจาโคไบต์ การห้ามถือครองอาวุธ รวมถึงสั่งปิดสถานที่สำคัญทางศาสนาของฝ่ายคาทอลิกและฝ่ายโปรเตสแตนต์ที่สนับสนุนราชวงศ์สจวร์ต นอกจากนี้ ยังมีห้ามการสวมใส่กระโปรงคิลต์ (kilt) ของชาวชาวสกอต และผ้าลวดลายตารางหมากรุก (tartan) ซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวสกอตในเขตไฮแลนด์ที่สนับสนุนขบวนการจาโคไบต์มาโดยตลอด (Oliver, 2010 : 320-321; Devine, 2012 : 46) ฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์จึงแตกกระเจดกระจายและไม่สามารถกลับมารวมตัวกันเพื่อก่อการลี้ภัยครั้งใหม่ได้อีก

แม้เจ้าชายชาลส์จะทรงเสนอแผนการลี้ภัยครั้งใหม่ แต่ก็ไม่มีมหาอำนาจใดให้การสนับสนุนพระองค์ สงครามสืบราชบัลลังก์ออสเตรียที่สิ้นสุดใน ค.ศ. 1748 ทำให้ฝรั่งเศสไม่เห็นความจำเป็นในการสนับสนุนฝ่ายจาโคไบต์ให้ก่อการลี้ภัยอีก รัฐบาลฝรั่งเศสได้ตัดความช่วยเหลือแก่ฝ่ายจาโคไบต์ทั้งหมดและเนรเทศเจ้าชายชาลส์ออกจากราชอาณาจักรด้วย เมื่อเจ้าชายเจมส์ พระบิดาลิ้นพระชนม์ใน ค.ศ. 1766 ก็ไม่มีมหาอำนาจใดประกาศให้เจ้าชายชาลส์เป็นผู้มีสิทธิในราชบัลลังก์อังกฤษ-สกอตแลนด์ เป็นเหตุให้ขบวนการจาโคไบต์ต้องถึงจุดอวสาน (Szechi, 2019 : 225) เจ้าชายชาลส์สิ้นพระชนม์ใน ค.ศ. 1788 ด้วยพระชนมายุ 68 ปี โดยไม่ทรงมีพระโอรสและพระธิดาที่ถูกกฎหมาย ส่วนเจ้าชายเบเนดิกต์ พระอนุชา ทรงออกผนวชตั้งแต่ ค.ศ. 1747 จึงไม่มีสมาชิกราชวงศ์สจวร์ตสายพระเจ้าเจมส์ที่ 2 สานต่อภารกิจการอ้างสิทธิในราชบัลลังก์อังกฤษ-สกอตแลนด์ (Bold, 1997 : 20) อย่างไรก็ตาม วิถีกรรมเนื่องการลุกขึ้นสู้ของพวกเขาจาโคไบต์สกอตแลนด์ได้รับการเล่าขานต่อกันมาในฐานะฉากสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์สกอตแลนด์ ขณะที่แนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนขบวนการจาโคไบต์สกอตแลนด์ในครั้งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ที่กำลังเป็นประเด็นทางการเมืองสำคัญต่อสหราชอาณาจักรในปัจจุบัน

บทสรุป

ความล้มเหลวของพวกจาโคไบต์ได้รับการอธิบายว่าเป็นผลมาจากความหลากหลายของผู้คนที่เข้าร่วมในขบวนการซึ่งไม่ได้มีเป้าหมายทางการเมืองที่เป็นเอกภาพโดยเฉพาะในกรณีของฝ่ายจาโคไบต์ในสกอตแลนด์ที่ประกอบกลุ่มคนที่มีแนวคิดหรือผลประโยชน์ขัดแย้งกัน เช่น ฝ่ายผู้นับถือนิกายคาทอลิกในไฮแลนด์ ฝ่ายผู้นับถือนิกายเอปิสโคปัลในเขตโลว์แลนด์ ฝ่ายผู้นับถือนิกายเพรสไบทีเรียน แนวทางของจาโคไบต์ที่นอกเหนือจากการฟื้นฟูราชวงศ์สจวร์ตและการต่อต้านสหราชอาณาจักรจึงไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Prest, 1998 : 115; Szechi, 2002 : 93) แต่อีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถใช้อธิบายความเสื่อมและการอวสานของขบวนการจาโคไบต์คือความมั่นคงของสหราชอาณาจักรนับตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับสำคัญกับสถานะทางการเมืองระหว่างประเทศของอังกฤษที่เปลี่ยนไปในช่วงเวลานี้ แม้การบูรณาการทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ใน ค.ศ. 1707 จะสร้างความไม่พอใจต่อชาวสกอตและเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนขบวนการจาโคไบต์มาโดยตลอด แต่เศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรมั่นคงมากขึ้นนับตั้งแต่ทศวรรษ 1750 เป็นต้นมา สงครามระหว่างอังกฤษในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ทั้งสงครามสืบราชบัลลังก์ออสเตรียและสงครามเจ็ดปี (Seven Years' War ค.ศ. 1756-1763) ทำให้ฝรั่งเศสสูญเสียอำนาจในอาณานิคมโพ้นทะเลเกือบทั้งหมด ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้อังกฤษขยายอำนาจทางทะเลได้อย่างต่อเนื่องจนไม่มีผู้ใดทัดเทียมได้ ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรจึงเริ่มเป็นที่ประจักษ์ชัดต่อชาวสกอตโดยรวม สกอตแลนด์เข้าสู่ “ยุคทอง” ทางเศรษฐกิจหลังพ้อค้าและบริษัทการค้าของสกอตแลนด์เข้าไปมีบทบาททางการเมืองในอาณานิคมของอังกฤษบริเวณทวีปอเมริกาเหนือ (Murdoch, 2002 : 387; Devine, 2004 : 85) เมืองสำคัญอย่างกลาสโกว์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ขณะที่นโยบายกวาดล้างฝ่ายจาโคไบต์ในเขตไฮแลนด์ก็เป็นการผลักดันชาวสกอตจำนวนมากให้อพยพไปแสวงหาอาชีพในเมืองใหญ่ในฐานะแรงงาน รวมถึงการอพยพไปแสวงโชคในอาณานิคมโพ้นทะเล (Devine, 2004 : 120, 130) แม้แต่ทหารไฮแลนด์ที่เคยเป็นกำลังสำคัญของฝ่ายจาโคไบต์ก็เข้ารับราชการในกองทัพอังกฤษด้วย (Devine, 2004 : 121-122) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชาวสกอตได้รับนี้มีผลให้การต่อต้านสหราชอาณาจักรในชาวสกอตลดน้อยลงไปด้วย ซึ่งส่งผลให้ฝ่ายจาโคไบต์ไม่มีพลังพลวัติในการขับเคลื่อนขบวนการได้อีกก่อนสูญสลายไป

อย่างไรก็ดี การปฏิรูปทางการเมืองเพื่อเพิ่มบทบาทของนักการเมืองสกอตในรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรยังคงเป็นประเด็นที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อชาวสกอตอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 นักการเมืองสกอตเรียกร้องให้มีการปฏิรูปโครงสร้างรัฐสภาเพื่อให้สกอตแลนด์มีจำนวนผู้แทนที่เป็นธรรมมากขึ้น (Murdoch, 2002 : 390) และต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ก็พัฒนาเป็นการเรียกร้องเรื่องการโอนอำนาจการปกครองคืนแก่สกอตแลนด์ (Scottish Devolution) เพื่อให้สกอตแลนด์ได้สิทธิ์ปกครองตนเองอีกครั้ง แต่ก็ล่วงเลยจนถึงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 กว่าที่แนวคิดดังกล่าวจะสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสกอตแลนด์ได้ แนวคิดชาตินิยมที่เฟื่องฟูระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 และการปลดปล่อยอาณานิคม (decolonisation) ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (Second World War ค.ศ. 1939-1945) เป็นประเด็นที่สร้างความชอบธรรมแก่นักการเมืองและประชาชนชาวสกอตในการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ปกครองตนเอง จนในที่สุดรัฐบาลสหราชอาณาจักรยินยอมให้สกอตแลนด์จัดการลงประชามติเรื่องการได้รับอำนาจการปกครองคืน 2 ครั้งใน ค.ศ. 1979 และ ค.ศ. 1997 ผลการลงประชามติใน ค.ศ. 1997 ปรากฏว่าชาวสกอตร้อยละ 74 สนับสนุนให้สกอตแลนด์ได้สิทธิ์ปกครองตนเอง รัฐสภาสกอตแลนด์เปิดประชุมเป็นครั้งแรกในรอบ 292 ปีใน ค.ศ. 1999 อย่างไรก็ดี ชาวสกอตบางส่วนต้องการให้สกอตแลนด์เป็นเอกราชอย่างสมบูรณ์ซึ่งกลายเป็นประเด็นทางการเมืองสำคัญในคริสต์ศตวรรษที่ 21 และทวีความสำคัญมากขึ้นหลังการลงประชามติ “เบร็กซิต” ใน ค.ศ. 2016 ซึ่งดีไวน์ถือว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์สหราชอาณาจักรที่ความเห็นของชาวสกอตถูกรัฐบาลสหราชอาณาจักรที่มีนักการเมืองอังกฤษเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ละเลย (McCall, 2021; Grant, 2021) หากยอมรับว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดจากการรวมเป็นสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แนวคิดต่อต้านสหราชอาณาจักรในสกอตแลนด์ที่ขับเคลื่อนโดยฝ่ายจาโคไบต์เสื่อมสลายและไม่ได้สร้างภัยคุกคามทางการเมืองนับตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา สิ่งที่น่าจับตามองจากนี้คือสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบันซึ่งปราศจากจักรวรรดิทางทะเลและไม่ได้อยู่ร่วมในตลาดเดียวของสหภาพยุโรปแล้วจะยังมีผลประโยชน์ใดที่สามารถไขนัยนำให้ชาวสกอตยอมรับความจำเป็นในการบูรณาการทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์ต่อไป ด้วยเหตุนี้ กระแสเรียกร้องเอกราชของสกอตแลนด์ที่ดีไวน์กล่าวว่ากำลังสั่นคลอนเอกภาพของสหราชอาณาจักรในปัจจุบันจึงอาจเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงกว่าเมื่อครั้งที่เกิดการลุกฮือของพวกจาโคไบต์ก็เป็นได้

References

- BBC News. (2022). *Independence referendum: Scottish government loses indyref2 court case*. Retrieved 10 January 2023, from <https://www.bbc.com/news/uk-scotland-scotland-politics-63727562>
- Bold, A. (1997). *Bonnie Prince Charlie*. Hampshire: Pitkin.
- Brawn, S. (2023). *Independence minister speaks for first time on 'exhilarating' new role*. Retrieved 1 April 2023, from <https://www.thenational.scot/news/23424543.independence-minister-speaks-first-time-exhilarating-new-role/>
- Britannica. (2023). *God Save the King*. Retrieved 1 April 2023, from <https://www.britannica.com/topic/God-Save-the-Queen-British-national-anthem>
- Brown, S. J. (2002). Religion in Scotland. In H. T. Dickinson (Ed.), *A Companion to Eighteenth-Century Britain* (pp.260-270). Oxford: Blackwell.
- Cronon, William. (2012). *Two Cheers for the Whig Interpretation of History*. Retrieved 15 June 2023, from <https://www.historians.org/research-and-publications/perspectives-on-history/september-2012/two-cheers-for-the-whig-interpretation-of-history>
- Daniell, C. (2006). *A Traveller's History of England*. 5th ed. Massachusetts: Interlink.
- Devine, T. (2004). *Scotland's Empire: The Origins of the Global Diaspora*. London: Penguin Books.
- Devine, T. (2012). *The Scottish Nation: A Modern History*. London: Penguin Books.
- Duffy, J. (2020). *The reality behind the romanticism of Bonnie Prince Charlie and the Jacobites*. Retrieved 5 January 2023, from <https://www.thenational.scot/news/18374523.reality-behind-romanticism-bonnie-prince-charlie-jacobites/>
- Fraser, R. (2004). *A People's History of Britain*. London: Pimlico.
- Grant, A. (2021). *Sir Tom Devine: Those who think independence threat is receding are living in fool's paradise*. Retrieved 5 January 2023, from <https://www.heraldsotland.com/politics/19521474.sir-tom-devine-think-independence-threat-receding-living-fools-paradise/>
- Hodgman, C. (2011). *Where history happened: The Jacobites*. Retrieved 20 April 2022, from <https://www.historyextra.com/period/georgian/where-history-happened-the-jacobites/>
- Hodgman, C. (2015). *History Explorer: The Jacobite uprisings*. Retrieved 20 April 2022, from <https://www.historyextra.com/period/stuart/history-explorer-the-jacobite-uprisings/>
- Jenkins, Simon. (2020). The English Revolution, 1642-1689. In Peter Furtado (Ed.), *Revolutions: How They Changed History and What They Mean Today* (pp.15-27). London: Thames & Hudson.
- McCall, C. (2021). *Scottish independence 'biggest threat to the Union since Jacobite uprising'*. Retrieved 5 January 2023, from <https://www.dailyrecord.co.uk/news/politics/scottish-independence-biggest-threat-union-24792785>
- Morris, J. (2022). *Do Scots want to keep the monarchy in an independent Scotland?* Retrieved 20 December 2022, from <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2022/10/11/do-scots-want-keep-monarchy-independent-scotland>
- Murdoch, A. (2002). Scotland and the Union. In H. T. Dickinson (Ed.), *A Companion to Eighteenth-Century Britain* (pp.381-391). Oxford: Blackwell.
- Nugent, C. (2022). *Queen Elizabeth II's Death at Balmoral Has Major Implications for Scotland*. Retrieved 5 January 2023, from <https://time.com/6211941/queen-elizabeth-ii-death-balmoral-death-scotland-significance/>
- Oliver, N. (2010). *A History of Scotland*. London: Phoenix.

- Pittock, M. G. H. (1991). *The Invention of Scotland: The Stuart Myth and the Scottish Identity, 1638 to the Present*. London: Routledge.
- Prest, W. (1998). *Albion Ascendant: English History, 1660-1815*. Oxford: Oxford University Press.
- "Prince Charles Edward Stuart Painting by Louis Gabriel Blanchet (1705-1772)." (1739). RCIN 401208. Royal Collection Trust.
- Riding, J. (2020). *10 things you (probably) didn't know about Bonnie Prince Charlie and the Jacobites*. Retrieved 30 April 2022, from <https://www.historyextra.com/period/georgian/10-things-you-probably-didnt-know-about-bonnie-prince-charlie-and-the-jacobites/>
- Riding, J. (2022). *Bonnie Prince Charlie: Scottish superhero or Italian coward?* Retrieved 30 April 2022, from <https://www.historyextra.com/period/georgian/bonnie-prince-charlie-scottish-superhero-italian-coward/>
- Riding, J. (2016). *Jacobites: A New History of the '45 Rebellion*. London: Bloomsbury.
- Szechi, D. (2002). The Jacobite Movement. In H. T. Dickinson (Ed.), *A Companion to Eighteenth-Century Britain* (pp.81-96). Oxford: Blackwell.
- Szechi, D. (2019). *The Jacobite: Britain and Europe, 1688-1788*. Second Edition. Manchester: Manchester University Press.
- "To all True-Hearted SCOTSMEN, whether Soldiers or Others. Address on the justice of the fight to restore James VIII to his throne." (1715). January 1, 1715. SP 54/10/173. The National Archives, Kew.
- Wilkes, J. W. (1964). *A Whig in Power: The Political Career of Henry Pelham*. Evanston, Illinois: Northwestern University Press.
- Wilkes, J. (2020). *Bonnie Prince Charlie and the Forty-five rebellion: why did it fail?* Retrieved 20 April 2022, from <https://www.historyextra.com/period/stuart/bonnie-prince-charlie-famous-for-uprising-forty-five-rebellion-why-fail-jacobite-rising/>
- Williams, H. (2008). *Fifty Things You Need to Know About British History*. London: Collins.